

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones de Sa[n]ctis Hyemales, Estiuales, De
festiuitatibus Jesu christi, Beate virginis et alior[um]
Sanctor[um] ... Venera[n]di patris, fratris Nicolai deniise
Ordinis Minor[um] de obseruantia ...**

Denisse, Nicolas

[Augsburg], 1510

VD16 N 1513

De p[er]cellentissimo ac su[m]me venerabili sacramento corporis iesu
christi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30625

una corda eoz q̄ cōsiderare uolunt q̄nta
fit erga hoīem dīnā charitas. Audi itaq̄
o mortāl' bō' caue caue ne sis. ingrāt' tā/
tis dīne bonitat' bñficijs: agnosce dei tui
bonitatē z dīste ad eū dīe charitatē z amo
rē. Et dicitis igit' apparet q̄ vtilis nob' eē
pōt' trium p̄dictoz attributoz p̄tēplatiō.
Nā cōtēplatiō potētīe ingerit dei timorē:
p̄tēplatiō sapīe inducit p̄cti pudorē: z con
tēplatiō bonitatis adducit dei amorem.
Hec aut' tria videlz dei timorē: p̄cti pudorē
z dei amor' maxime retrahūt a p̄ctō z ad
bonū p̄tutis inducūt: ipamq̄ animā p̄ser
uāt in sua puritate. Un' de timore dī' ecclī
j. Timor dñi expellit p̄ctm: nā q̄ sine timo
re est nō poterit iustificari. De pudore at
seu p̄cūdia dicit Amb. j. de offi. Verē
cūdia iact' p̄ma tēperantīe fūdāmēta in/
q̄ntū sez incutit horrozē turpitudinis. Cō
tra impudentē dī' Hier. iij. Frōs inu
līeris meretricis facta est tibi noluit seru
bescere. De amore aut' dī' dīc' Gre. Amor
dei nō est ociosus: operat' em̄ magna si est
si aut' opaz renuit: amor nō ē. Et Ro. xij
Plenitudo legis est dilectio. Hec tibi. Cō
tēplamur itaq̄ trinitatēz attributoz per
cū' p̄tēplatiōnē studeam' reformare in
aīa nra trinitatē potētīaz vt sic tadē pue
niam' ad clarū p̄tutē z fructiōnē trinita
tis dīnaz p̄sonaz. Et nūc sibi deuoti dī/
camus qd' dī. Ber. sup' casū. ser. xj. O p̄a
charitas p̄a eternitas. O bēa z bñficans
trinitas. O secura exulis patria: exilij fī
nis: tu es vera libertas: tu vita: tu gl'a: tu
sufficiētia: tu bñtudo: dī' p̄fecta z sctā vo
luptas: z redēs spūuz bñoz. Hec ille. Nūc
itaq̄ h' ineffabile trinitatēz mysteriū firma
fide teneam' toto corde diligamus: tota
aīa deuotōe laudem' z veneremur vt tā
dē facie ad facie p̄templari mereamur cū
angelis sanctis: Amen.

**De p̄cellentissimo ac sūme venerabī
li sacramento corporis iesu ch̄risti.**

Oratio mea
re est cibus z sanguis me' ve
re est pot'. Jo. vj. Sicut dīc'
sap. Ecclī. vj. Amico fideli nulla ē p̄patō
fidelissim' vtiq̄ ac verissim' amic' nř
est p̄p̄tīm' iesus. Nos em̄ diligite nō ad

ppriū cōmodū sz ad nřm' ad ppriō sum
ptus z expēsas. Nā p' nob' in ara crucē in
molari voluit morte acerbissimā patēz
sup' corp' suū z sanguinē dedit n' ob' in cū
bū z potū salutarē. Jo. dī. Caro me' vere
est cib' z sanguis me' p̄e est pot'. O p̄e
mirabile sacramētū. O p̄tutū salutarē
in q̄ ppria ch̄ri caro sumit z sanguis ei' q̄
p' nra effusus est salute. De aut' tā venera
bili sacramētō q̄ncq̄ nob' se offerūt p̄cipua
mysteria p̄tēplada: quoz cōtemplatiō fīd'
deliū corda in amore saluatoris vebemē
ter accendit.

**Prīmū: ē mysteriū adorandē p̄fectōis
Secūdū: est mysteriū memorandē p̄e
figurationis.**

**Tertium: est mysteriū venerandē in
stitutionis.**

**Quartū: est mysteriū admirandē signi
ficationis.**

**Quintū: est mysteriū ordinandē rece
ptionis.**

Primū itaq̄ ē mysteriū. z. Est em̄
h' sacramētū oīm dignissimū potis
simū nobilissimū scilicet excellen
tissimū atq̄ p̄fectissimū. Cū em̄ cetera sa
cramēta p̄sent circa corp' ch̄ri mysticū:
h' in mēre p̄lat' circa corp' ch̄ri verū. Cuz
alia sacramēta sint tācū signa grē: h' in
se p̄tinet ch̄m q̄ fōs z autor: oīs grē. Jo.
j. H'ra z veritas p' iesuz ch̄m facta ē Hoc
itaq̄ sacramētū p̄m dīo. iij. d' Angelica ge
rarchia: ē finis oīm spūalū p̄fectionum.
Un' dī. idē in. iij. ca. de ecclīastica hier.
ch̄ia: q' nō p̄tingit aliq̄ p̄fici p̄fectōe dīe
rarehica nisi p' diuinissimā eucharistiam.
Hoc itaq̄ sacramētū p̄ciosissim' ē ecclīe
thesaur': ipam ecclīaz ineffabilē dīcās at
q̄ nobilitās. P̄cellētissima itaq̄ huius
sacramenti p̄fectō potissimū apparet: et
ei' p̄tinetia: qz vīcz h' z realit' in eo p̄tine
tur vey ch̄i corp'. Qd' ztī certissim' sit
ex fide: tū p' fidei nře p̄solatiōe pōt' triplū
cit' declarari z appbari.

**Primo per autoritatīā certificationē.
Secdo p' approbatīā rōnē.
Tertio p' exēplatiū attestatiōnē.**

**Prīmū itaq̄z declaran
da ē p̄dicta fidei nře p̄tās p' autoritatīā
certificationē. Et h' triplē. Prīmo p'
autoritatē theologoz q' oēs sup' q̄rtū smā**

In festo trinitatis. De myste

rū asserūt z dectrāt hui⁹ sacramēti p̄ta
tē z p̄tāt errores p̄rios. Un̄ fm̄ fran.
z maronis: cū q̄ z aliū theologū cordāt.
Sub spē panis que videt̄ in hostia q̄t̄
tuoz q̄ credēda sūt. Primo corp⁹ ch̄i ex
vi p̄boz p̄secratis q̄ de solo corpe faciūt
mētiōē. Secōdo sanguinis ex p̄comitātia
immediata: q̄ sanguis immediate disponit
corp⁹ ad vitā. Tertio ē ibi aia ch̄i ex p̄co
mitātia p̄p̄nq̄ licz n̄ immediata: q̄ licz aia
ch̄i n̄ viuificet corp⁹ nisi mediāte sangui
ne: tñ p̄tinet ad eandē naturā. Jo p̄comit
tat̄ p̄p̄nq̄. Quarto ē ibi diuinitas p̄bi ex
p̄comitātia remota: q̄ licz diuinitas cuz
trib⁹ p̄dictis nō p̄tinet ad eandē naturā: z
tñ p̄tinet ad idē suppositū siue p̄sonā. Si
miltet in calice sub spēte vini q̄tuoz esse
credēda sūt. P̄tio ē ibi sanguis ex vi p̄boz
p̄secratis q̄ de solo sanguine faciūt men
tionē. Secōdo est corp⁹ ex cōcomitātia im
mediata: q̄ corp⁹ est immediatū sanguinis
receptaculū. Tertio est aia ex cōcomitan
tia p̄p̄nq̄: q̄ p̄tinet ad eandē naturā hūa
nā. Quarto ē diuinitas ex p̄comitātia re
mota. Et hec q̄tuoz significat̄ ibi esse sal
uator. vi. Jo. vi. Ego sum panis: p̄ h̄ dōg
intelligi corp⁹. Un̄ d̄r. Caro mea s̄c̄ ē ci
bus. Et subiūgit. viuis. p̄ h̄ denotās ant
mā p̄ quā corp⁹ viuificat̄. Et q̄ sine san
guine aia nō viuificat corp⁹. Jo h̄ subin
telligit̄ s̄ḡt̄. Deū addit. q̄ d̄ celo descē
dit: p̄t̄ diuinitatē. Un̄ p̄t̄ q̄ tor⁹ ch̄i sub
spē panis z tor⁹ sub spē vini p̄tinet. Sel
cūdo p̄bat̄ p̄t̄as p̄dicta p̄ auctoritatē cō
alioz. Un̄ ca. j. de sumā tri. z fide catho
lica sic scribit̄. Una est fidelū vniuersalis
ecclesia extra qua null⁹ oino saluat̄ in q̄ idē
ip̄e sacerdos ē z sacrificiū iesus ch̄i cui⁹
corp⁹ z sanguis in sacro altaz sub spē pa
nis z vini p̄acter p̄tinet trāsubstantiatis
p̄t̄e in corp⁹ z vino in sanguine p̄tute di
uina: vt ad p̄ficiendū mysteriū vnitar̄ ac
cipiam⁹. Ipi de suo q̄d accepit ip̄e de n̄ro.
Itē extra de celebra. missē. c. Cū marthe.
d̄r q̄ h̄ factm̄ ē mysteriū fidei qm̄ aliō ibi
credit̄ q̄ cernat̄: z aliud ibi cernit̄ q̄ creda
tur. Cernit̄ em̄ sp̄es panis z vini z credif
p̄t̄as carnis z sanguis ch̄i. Circa q̄d no
tāda sūt p̄cipue tria documēta fm̄ fran.
de maro. Prīmū q̄ in h̄ sacro p̄pe nō vide
tur: ch̄i octo corp⁹ palli q̄ accidentia q̄ ibi cer

nūf nō sūt in corpe ch̄i sic in suo iecto. Se
cū dū ē q̄ licz ibi p̄p̄te nō videat̄ ch̄i: nō
tñ errāt fideles q̄ dicūt se vidisse ch̄m in
manib⁹ sacerdot̄: q̄ null⁹ errat̄ cui⁹ p̄ba
p̄t̄ificari eo mō q̄ p̄t̄ificat̄ scriptura di
uina in q̄ d̄r q̄ alq̄ videt̄ deū oculo corp⁹
sic moyses d̄r. Exo. iij. Vidi v̄im cernens
do rubū inflāmatū: nō q̄ ibi viderit̄ diu
nitatē s̄z q̄ d̄ns sp̄at̄r assistebat̄ illi rubo: z
ita corp⁹ ch̄i suo mō assistit̄ sp̄eb⁹ q̄ in h̄
sacro cernit̄. Tertio documētū ē q̄ in h̄
sacro nō ē dirigēda adoratio ad illud q̄d
cernit̄ s̄z ad illū q̄d credit̄: q̄ illū tñ ē ad
oratioē dignū. Esti q̄ras q̄re ch̄i nō d̄dit
nob corp⁹ suū visibilē in p̄p̄a specie s̄z in
sp̄eb⁹ sacramentalib⁹ velatū: Rūderi p̄
q̄ id fecit̄ p̄cipue p̄t̄ria. P̄tio p̄t̄ p̄o
tionē hūane indignitat̄ p̄fertim q̄ ad ma
los q̄ nō sūt digni dare p̄spicere corp⁹ d̄ni
iesu. Secōdo p̄t̄ recognitionē n̄re imbecill
litaz dū v̄iz credim⁹ in h̄ sacro p̄t̄ q̄ in
tellect⁹ n̄ itelligere nō p̄t̄ vt p̄ h̄ v̄iz hū
lianur recognoscētes n̄ri intellect⁹ imbe
cillitatē. In h̄ p̄p̄e sacro valdē necessaria
est captiuatio hūani intellect⁹. In obsequiū
fidei ch̄i. Tertio p̄t̄ reparationē meri
torie vtilitatis vt v̄iz sic credēdo q̄d non
videt̄ fides habeat̄ meritū: q̄ vt d̄r Be.
in homel. Fides nō h̄z meritū vbi rō hūa
na p̄bz exp̄imētū. Itē etiā n̄ auderet̄ imo
horreret̄ hō sumere carnē ch̄i z sanguinē
visibilē in spē p̄p̄a z sic hui⁹ sacri fructu
p̄uaret̄. Exeplū legit̄ de hugone de sc̄to
victore: q̄ longo t̄pe orauit vt postet̄ vide
re ch̄m in hostia: p̄secrata. Et dū q̄dā vi
ce missaz diceret̄ p̄ agn⁹: v̄isa ē q̄t̄ se ape
rire ostia z exiit̄ puerul⁹ formosissim⁹. Ita
d̄s an̄ q̄ in patena. Cui⁹ v̄isio indicib
lit̄ p̄solat̄ extra se rapiebat̄ cū puero de
liciose solariando. Cui puer tādē ait. Hu
go comede me. Cui hugo. Et q̄ ausu at
maximē d̄ne audeā te comedere. Cui
puer. Nisi māducaueris me: nō habebis
vitā in te. Tunc hugo orauit di. O d̄ne si
sic q̄ fieri necesse ē: rogo te vt vultū tuū al
matissimū abscondas a me. Tūc q̄ abscon
dit se sub forma siue spē panis dices. Hu
go q̄ me videre nudū voluisti: de cetero
meritū fidei de illo sacro in te euacuasti.
Aliō exeplū legit̄ de sc̄to ludo vico rei
ge fr̄as. Cui dū die q̄dā missaz audiret̄

rio adorā de perfectōis F. LXX

solētia vocat? ē deuorū mltē vt irret ad
 aliō altare si veller sic r idē mles videre
 chm in forma pueri. Et tū dicit rex q non
 fret a ddes ybi marie fidi ac relatu dignū
 q si seire retro me stantē dnm iesū i cruce
 eo mō q fuit i parasceue: nollē me vertere
 vt eū corporeis oclis aspicerē ex eo q fidi
 meritū amitterē. Hoc dicit q sacerdos
 cui? missaz audiebat tā etiā psecrauit. Jō
 vepchū corp? ibi ee n dubitauit. Vide igit
 tur r pldera quō cūcta disposuit dñs ad
 vilitatē nraz. Vira pilus saluatoris be
 nignitas. Scipm dat nobis veracit in h
 sacramēto atqz vt id nob fructuosius fiat
 r zueniēt? nō sub sp?ia spe visibilis se dat
 sz sub spe panis et vini q marie ad vsum
 hois zueniunt se occultat. Qz diligere
 dēm? amore cordiali illū q nos sic diligit
 i. Jō. iij. Diligam? deū qm ipse por dilex
 it nos. Tertio approbāda ē pdicta veri
 tas p autoritatē sc̄i Amb. lib. de sacramē
 tis. Et ponit de consecra. dis. ij. c. Panis.
 Panis est in altari vlticā? an yba factoz.
 Vbi aut accessit psecratio de pane fit cor
 pus ch̄i. Jō d p̄e. dis. ij. ca. Dia. ita pul
 cre loq̄t. Dia q̄cūqz voluit de? fec̄ in celo
 r in terra r qz voluit sic factū ē. ita licz fia
 gura panis r vini videat: nihil tñ aliō q̄
 caro ch̄i r sanguis p? psecrationē credē
 dū ē. Vñ ipa vitas ad disciplos. Hoc in
 q̄ caro mea est p mundi vita. Et vt mira
 bil? loq̄r nō alia plane q̄ q̄ nata ē de ma
 ria r passa ē in cruce: r resurrexit de sepul
 cro. Et Aug. b p̄e. dis. ij. c. Nos aut. dicit
 Nos at sub spe panis vini quā videm?
 res inuisibiles. i. ch̄i carnē r sanguinē ho
 noram? Innumerabiles sunt vtqz sc̄oz
 autoritates q̄b hui? sacri vitas declarat
 sz breuitatē gra omittim?. Certissimū ita
 qz nob ee d̄z q in h sacramēto tot? ch̄is
 sub spe panis: r tot? sub spe vini realit ex
 istit. Net tñ supflūū imo zueniētissimū ē
 h sacramētū sub illa duplici specie p̄fici:
 licz ei sufficeret vna spēs q̄ntū ad sacramē
 ti efficacā q̄ tota ē sub quibz spe vt ex dī
 ctis p̄z nō tñ sufficeret q̄ntū ad significa
 tionē: qz in neutra spe p se sufficēter sc̄are
 tur res hui? sacramētū: sz i vtraqz sit: hic
 em̄ sc̄at ch̄is vt eis? p̄fecte reficiēs mādu
 cātes deuore: p̄fecta at refectio nō i pane
 eānt nec in vino tāntū: sz in vtroqz sit p̄sistit

Jō dr Dam. qz p̄suetudē hoibz comede
 re panēz bibere vinū: r iugauit eis dñs
 dinitatē r fec̄ eis corp? r sanguinē suū: vt
 p̄ hec q̄ sūt p̄m naturā cōsuetā in q̄b vlt
 p̄uat: ad ea q̄ sūt sup naturā oino trāsfe
 ramur. Hec ille. Sit at separati p̄secratō
 corpis r p̄secratō sanguis ad sc̄adū q in
 ch̄i passiōe cui? h sacm ē mēoziale vt po
 stea dāre deo dicitur sum? fuit sanguis se
 pat? a corpē. Vñ si tūc aliq̄s ap̄oz h sa
 cramētū p̄fecit sub spe panis tūc nō fuit
 ser sanguis q̄dū separ? erat a corpē: nec
 sub spe vini tūc fuisset corp?. Sz nūc sic
 ch̄is in sua p̄p̄ia spe tot? p̄sistit in corpē r
 sa?guie aia r deitate: sic r tot? ē sub vtraqz
 qz sacramētali spe r sub vtraqz specie effi
 cacia sacri tota licz nō signō plena p̄t qd
 licz i ecclā p̄mittua p̄p̄s cōcāret sub vtra
 qz spe: tñ postea p̄uide ordinatū ē vt ran
 tū sb spe panis cōcāretz n sb spe v. ni p̄p̄
 piculū effusiois. h ei sufficit ad efficacā r
 sacramēti qz tot? ch̄is ibi. Vñ tñ integri
 tas r p̄fectio sacri q̄ntū ad signōnē req̄
 rit vtraqz specie. Jō sacerdos cui p̄petit
 h sacm p̄ficere r p̄ficere nullo mō debz
 ch̄i corp? celebrādo sumere sine sāguine
 Jñ dr gelas? papa. r h? d p̄e. dis. ij. diu
 sio vni? eiusdē mysterij sine grādi sacrile
 gio puenire nō pōt. Hec ille.

Secūdo declarāda est pre
 dicta fidi nre vitas p apphatiuā rōnē nō
 qdē demōstratiuā sz p̄sualiuā tāntū r fidē
 p̄solatoriā. Et ad hōnē adduci tres p̄ci
 pue hmoi rōnes. P̄ia sumit ex mudi crea
 tōe qz magz videt q vnū ens possit i aliō
 puertū q̄ q ab nō ente fiat ens. Si q̄ p̄
 tuit de? p creationē de nihilo facere oia q̄
 sūt in celo r i fra: p̄lto magis p̄t puertere
 panē in carnē suā: r vinū in sāguinē. Vñ h
 li. de sacris. De tot? mōi opibz qz ip̄s dr
 r sc̄a st ip̄e mādaunt creatā sūt. Sermo
 igit q̄ potuit ex nihilo facere qd non erat:
 nūqd nō poterit ea q̄ sūt i id mutare qd nō
 erāt. Nō em̄ min? ē nouas naturas rebz
 dare qz mutare: Hec ille. Firmē itaqz cre
 dedū q cū dñs dr. h est corp? meū: r hic
 ē sang. r c. panē r vinū puertit in carnē suā
 r sanguinē: eādē p̄tutē trāsstantiati
 uā ill? sbis p̄tulit in postez. Chryso. Sic
 illa vox q̄ dicit. Crescite r multiplicamit

De venera. sacro. De myste.

ni et replere terra: sic dicta p̄stat cūctis cre-
atis incrementū: sic ista sel' dicta p̄ oēs mē-
sas ecclie vsq; in hodiernuz diē et vsq; ad
ei' aduētū p̄stat sacrificio firmitatē. Hec
ille. **Yose** ḡ ch̄is est q̄ p̄secrat hoc sacm:
sacerdos aut̄ em̄ minister est p̄ferēs p̄ba i
p̄sona ch̄i. **Un̄** cū tibi mīstrat hoc sacm
noli attēdere manū sacerdot̄ ministrātis:
sed manū ch̄i p̄secrātis: q̄ sic accipe de
bes q̄si de p̄ria ch̄i manu. **Notandū** aut̄
q̄ cū dñs d̄r: Hoc est corpus meū. sensus
est: Hoc qd̄ p̄tinet sub specie hac panis: ē
corp' meū qd̄ nūc do vobis et qd̄ p̄ v̄ra re-
dēptione tradet̄. sit aut̄ trāsubstātiatio in
vltimo instāti plate orōnis. **Secda** rō fa-
mit̄ ex corp' ch̄i p̄ceptōe. **Et** hec ponit̄
ab **Amb.** vbi s̄. di. **Quid** hic q̄ris nase or-
dinē in ch̄i corp'e cū p̄ter naturā sit ipse do-
min' p̄cept' et nat' ex v̄gine. **Hec** ille. **Et**
si forte q̄ras. **Que** est nobilit' p̄ras: v̄l po-
restas p̄cipiēdi data v̄gini: vel p̄ras p̄ficiē-
di data sacerdoti. **Rūdz** **Bona.** in. iij. di.
et q̄ simpliciter loq̄ndo: v̄rus p̄cipiēdi mltō
nobilit' est et excellētior. **Tū** q̄ subiectuz
suū magis nobilitat. **Ha'** em̄ mltō ē eē
dei matrē q̄ esse sacerdotē. **Tū** q̄ actio ē
singlarior et p̄clarior. **Ha'** em̄ est p̄cipē-
ḡ p̄ficere: q̄ termin' actiois v̄ic' ipsū
ch̄i corp' p̄ accipit a p̄cipiente m̄re q̄ a
p̄ficiēte sacerdotē. **Tertia** rō sumit̄ ex re-
rū p̄mutatōe. **Nā** legim' p̄ diuinā virtu-
tē sepi' immutatā esse rez naturā. **Idcir-**
co **Amb.** de p̄se. dist. ij. ca. **Reuera.** sic ait:
forte dices: **Aliō** vidēo quō tu mihi asse-
ris q̄ corp' ch̄i accipiā. **Et** hoc nobis su-
pest vt pbemus. **Quātis** igit̄ v̄timur exē-
plis vt pbem' hoc nō esse qd̄ natura for-
mavit: s̄ qd̄ b̄ndictio p̄secrauit: maiorē q̄
v̄ga esse b̄ndictiois q̄ nature: q̄ b̄ndictioe
etiā ipa nasa mutat. **Un̄** virgāz tenebat
moyses: p̄icat eā et facta est serpens **Rur-**
apphendit caudā serpentis: et in virgē natu-
rā reuertit. **Vides** ḡ p̄phetica grā bis
mutatā esse naturā et serpentis et virgē. **Eur-**
rebāt egypti flūina puro meatu aq̄z: sub-
ito d̄ fontū venis sanguis cepit erūpe: nec
erat pot' in flūijs: **Rursum** ad p̄p̄e p̄ces
cūclusus v̄ndiq; erat p̄pls hebreoz. **Hinc**
egyptijs vallat' ide mari clausus: virgāz
leuauit **moyses:** sepauit se aqua et in mu-

roz specie se. **gelauit** atq; int' v̄ndas via
pedestris apparuit: **no**rdanis retro: vsq; cō-
uersus p̄tra naturā in sui fontis reuertit
exordiū. **Sitiebāt** p̄pls patz: tetigit **mo-**
ses petrarā aqua de petra fluxit. **Sarab**
flūi' amarissim' erat vt siticis p̄pls bibe-
re nō posset. **Visit** **moyses** lignū in aquā
et amaritudinē suā aq̄z natura depōnit.
Sub **heliseo** p̄p̄a vni ex filijs p̄p̄az ex-
cussū est ferrū de securi: et statim im̄mer-
sum. **Ro** gavit **heliseū** q̄ amiserat ferrū:
Visit **helise'** lignū in aquā et ferr' natavit
Utiq; et hoc p̄ter naturā factū cognouit
mus. **Grāuor** est em̄ ferr' species q̄ aq̄z
liquor. **Aduertim'** ḡ maiorē esse grām q̄
naturā: et adhuc tātu p̄pheticē b̄ndictiois
miramur grām. **Q;** si tantū valuit b̄ndi-
na b̄ndictio vt naturā p̄uerteret: qd̄ dō-
cem' de ipa p̄secratōe diuina vbi ipa ver-
ba dñi saluatoris operant'. **Nā** sacm̄ istd̄
qd̄ accipitis: ch̄i f̄mone p̄ficiat. **Hec** **Am-**
bro. **Qui** in talib; exēplis nobis ostēdit
ta p̄tē de' magnus et excelsus cui' infim'
te p̄tati ascribunt oīa miracula sacri altaris
Pumū q̄ panis ita p̄uertit inf' corp' ch̄i:
et est illa p̄uersio totū sube in totā subz
corpis ch̄i. **Secdū** q̄ sub tāmodica sp̄e-
cie tantū corpus lateat. **Est** em̄ ibi corp'
ch̄i sub tāta q̄nitrate sicut fuit in cruce et
sicut est in celo: nec tñ in hoc sacro excedit
illius parue forme terminos. **Tertuz** q̄
accidētia sunt ibi sine subiecto. **Quartū** q̄
nō auget corp' ch̄i ex multaz hostiaz cō-
secratōe et ecōuerso nec minuit ex eaz sub-
ptione. **Quintū** q̄ idē corp' siml' est i plu-
ribus locz. **Sextū** est q̄ cū diuidit hostia
nō diuidit corp' ch̄i: quia totus ch̄is in-
diuisus manet sub q̄libet parte: sicut in te-
gro speculo tota et vnica forma relucet in
toto. **Et** fracto speculo fit vni' et eiūsdē et
totius integre forme ad q̄libz specull' fra-
ctur' reflecto. **Septimū** q̄ cū ampli' nō
fit ibi substātia panis vel vini. tamē acci-
dentia eūdem quē prius habēt effectū: vt
satiare: iēbitare et h̄mōi: v̄nū ē: q̄ cū dēsi-
nunt ibi esse species: ibi etiā statim eē dēsi-
nit corpus ch̄i et sanguis. **Nonū** est q̄ q̄
tenet hostia in manib; et videt oculis: cor-
pus ch̄i nec tangit manib; nec videt ocu-
lis: sed hoc t̄mōdo circa species agitur
sicut et q̄ diuidit hostia. **Hec** sunt aliqua

de magnis mirabilibz hui? facti: de qb? p̄s. Hemo: iā fecit mirabiliū suoz zc. Sed hec lz sint multuz mirabilia: sunt tñ valde credibilia: vt pr̄z ex sup̄dictis. Diuine ei potētie cūcta subiacet: vt d̄r Aug.

Tertio approbāda est

p̄dica fidei veritas p̄ exēplatinā attestatōne. Nā de? b̄ndictus (et si nō sp̄) p̄qz tñ ad p̄fusionē cordiū inflatorz mltā circa h̄ sacm̄ oñdit mira atqz stupēda. Inter q̄ p̄mo adducem? illd̄ yni celeberrimū ac memoria dignū: qd̄ euenit dū sc̄tūs An/toni? de padua arimini p̄dicabat. T̄binā q̄ heretic? qd̄ā aderat male senties d̄ cor/porē ch̄i: q̄ in p̄ceptū corp̄is ch̄i hostias nō p̄secratas sep̄? asino suo p̄bebat in ci/biū: Lū? h̄o hoc innotuisset Antonio fidei defensori: acerrimo illū ad se vocatū dure redarguit: veritatēqz sacri sibi fideliter p̄suasit. Lū? h̄o ille p̄inat in suo sensu n̄ ane rer: affereretqz asinū suū in p̄sepe tali cibo esse depastū: puenit cū eo antoni? vt d̄ h̄ exp̄ientia f̄er: sic vicz q̄ p̄ tres dies asī/ nus sine cibo maneret: z h̄rto die Anto/nius celebrata missa z reseruato sacfo: illud inter hostias nō p̄secratas reponeret atqz illo mō asin? fameli? iuaret ad pa/bulā. Qd̄ cū factū fuisset corā multitudīne maxima: aial illd̄ appropinq̄s sp̄oz in q̄ corpus ch̄i inter hostias nō p̄secratas re/uerent̄ recōditū erat: et miraclo d̄i recog/ nouit dominū suū: z caput ac pedes incli/nās h̄uilit̄ adorauit: n̄ cura sibi fuit de cibo q̄ indigebat: Lūqz verberibz ab illo heretico ageret: traheret: z volueret: sep̄ faciebat vt p̄us. Qd̄ qd̄ heretic? illez aliq̄ p̄plimū oi errore deposito ad verā fidem redierūt. Antoni? aut̄ deo gr̄as referēs: sacm̄ honorifice in loco debito reposuit. Aliud exēplū: Albert? de prussia opus refert: qd̄ā mulier cū ipe eps esset: venit ad eū p̄fites q̄ diabol? nō p̄mitteret eam credere in sacm̄ altaris q̄ ibi essz vep̄ ch̄i corp̄: Lū? cū accepisset ipm̄ z an̄ porcos in siliq̄s posuisset: ecce mix: oēs porci ge/ nua steterūt z sacm̄ adorauerūt. Hec ac/ misera voluit ampl? exp̄iri z posuit cor/ pus ch̄i sup̄ veru z assauit iuxta ignez: et ecce gutt̄e sanguinis abinde fluere cep̄erūt. Hec factō misera adhuc nō p̄tēta acce/

pit corpus ch̄i z fodit in terrā z sanguis nim? sup̄ terram emanare cepit q̄si extra terrā ebulliendo. Ad qd̄ p̄p̄ta credidit et sup̄dicto ep̄o p̄fessa est p̄ctm̄ suū: z p̄p̄tūā p̄niam ab eo suscepit. Aliud exēplū nar/rat Lesari?: Mulier quedā cū apes mul/tas nutrit̄et z ille nō p̄ficeret: imo passim morerent: cū remediū circūquaqz q̄reret: dictū est ei q̄ si corp̄ d̄nicū inter illas loq̄ carer: mox illd̄ lues cessaret. Illa igit ad eccliam p̄gens z se cōicare simulās: corp̄ d̄ni sumēs / statim a sacerdote recedēs ex/ traxit: z in vno alueolo illd̄ locauit. Mira/ des: de fauis suis dulcissimis hospiti suo dulcissimo capellā mire structure fecerūt: in q̄ altare eiusdē m̄ p̄erie erigētes: sacra/ tissimū d̄ni corp̄ sup̄ illd̄ posuerūt: z h̄u/ dixit domin? opibus eoz. Procellu? h̄o tē/ poris cū femia illa vasculū illud aperuissz et iā dictū oratorū p̄sp̄er̄ exp̄auit. Cur/ rensqz ad sacerdotē: p̄fessa est ei oia q̄ ege/ rat et viderat. Tūc ille assumptz secū pa/ rochianis suis: ad vasculū venert: z apes puolātes z in laudē sui creatoris hōbzā/ res abiēt. Capellule parietes: fenestras: rectorū: cāpanile: ostiū: altare: admirantes: corp̄ d̄nicū cū laude z gl̄ia ad eccliam tu/ lerūt. Hec Lesari?. Aliud exēplū: Be/ atus Gregori? cuiusdā matrone dedit cor/ pus ch̄i di. Lo: p̄ d̄ni n̄ri iesu ch̄i p̄fici/ ar tibi in vitā eternā. Quo audito mlti/ subuiste. B̄tus autē Greg. manū retraxit: inquirēns ab ea q̄re r̄sūder. R̄dit illa: qz panē istū quē feci: corp̄? h̄u? appellas. B̄tus h̄ Greg. ad effugandā incredulita/ tem m̄teris: orauit et alios orare fecit: et mox hostia mutata est in carnē: z sic m̄p̄/ lier ab errore reuocata ē. Tūc b̄tus Gre/ itez orauit: z tūc ad pristinā formā rediit: et sic matrone dedit hostiā q̄ eam intantū p̄firmavit in fide vt postea nunq̄ reced̄/ uaret. De mltis etiā alijs p̄p̄ertū est q̄ ex/ p̄uilegio speciali corp̄ ch̄i viderūt aut ī/ specie pueri: aut carnis: aut sanguinis: qd̄/ sit s̄z Tho. in. iij. p. q. lxxv. p. immutatioz/ oclōz eoz qui sic vidēt quoz ocl̄ immu/ tant̄ achi exp̄isse viderent exteri? carnē aut sanguinē: nulla tñ trāsmutatioe facta ex/ parte sacri: qd̄ patz ex hoc q̄ a b alijs vide/ tur sacz sub specie panis. Hec tñ id p̄tinz

RR

De venerabili sacro

ad aliquā deceptio: qz talis spēs diuini/ tus format in oculo ad aliquā veritatem/ signandā ad hoc. q manifestet vere cor/ pus esse sub sacro. Dicit em Aug^o in lib. q. euangel. q. cū fictio nra refert ad aliquā signationē nō est mendaciū sed aliq̄ figu/ ra. Quā diu tñ apparet sub forma carnis: aut pueri aut hmoi: nō est sumēdū sacm Ratio: qz ch̄s instituit q̄ sumeret eucha/ ristia sub specie panis et vini. Aliud exē/ plū. Fuit quidā heretic^o in puincia brabā tie q̄ debebat cōburi. Cū aut piect^o esset ad ignē: exclamauit Iuuate me: Et statim demones extraxerūt eū de igne. Qui euz demuo fuisset piect^o r sp̄ fuisset liberat^o: iā catholici disputabāt de fide. Supueniēs aut quidā pdicator: dixit epō: Faciat huc apporari corp^o ch̄i. Quod cū factū fuisset heretic^o ad ignē piect^o: sicut pus clama uit: adiuuate me. Et demōes ruderūt. Nō possum^o: qz maior nobis supuenit. Aliud exēplū. In epatu britanni erat quidā q̄ p̄re/ debat sc̄ritatē tantā in abstinentia q̄ vide/ batur alter ioānes baptista. Des q̄i d̄ ro ta puincia currebāt ad eū: r b̄m se repu/ tabat ille q̄ eū videre posset: vel rāgere: vt loq̄ cū eo: des credebant eū sc̄m: r tñ erat heretic^o r puerus: mortu^o est r honorifi ce sepult^o. Post tps aliq̄ inq̄sitor: here/ tice putat^o: diligēt inq̄s inuēit p̄ testes fi deles q̄ fuerāt heretic^o. Sentētiauit q̄ d̄ p̄lio ep̄i britanni r alioz p̄udentū q̄ ei^o ossa pburerent. Astāte igit p̄lo piectā st ossa in ignē: r statim demones eleuauerūt ossa de igne r tenebāt ea suspensa in aere: nō tñ videbant demōes. Populares q̄ ce/ perūt clamare: Dixit ep̄s cū istis s̄rib^o q̄ voluerunt pburere sc̄m dei ex inuidia. Ecce quō de^o noster nō valt. Tūc ep̄s tū/ muir. Frēs aut p̄fortauerūt eū di. Domie nos sum^o hic p̄ defensione fidei: Prepara tis vos ad missam: qz oñdet nobis d̄ns a/ lig^o miracm̄ ne fides piclitet. Dixit igit ep̄s missam: Salue sc̄a parens rē. Et qñ eleuauit corpus ch̄i: tūc demones in ae/ re clamauerūt di. Buido de lacha: nos defendim^o te q̄ntum potuim^o: sed modo nō plus possum^o: qz adest maior nobis. s. ch̄s. Et statim ceciderunt ossa in ignē et cōbusta sūt: r gl̄ificata est fides p̄pter cor/ pus ch̄i. Sunt itaqz mltā p̄clarissima h^o

sacri testimonio: q̄ tñ omnia si deessent/ fufi ficere nobis debz verbū ch̄i dicētis: La/ ro mea vere est cib^o: r sanguis me^o rē. Et Darr. xxvj. Hoc est corp^o meū. O igitur ineffabile sacm. O inexplicabile si gnum amoris dulcissimi iesu. O uentqz triūpha le puilegiū nobis exhibitū. Nō em est aut fuit aliqñ tāgrandis natio q̄ habeat deos appropinq̄ntes sibi sicut adest nob de^o n^o. Secundū est mysteriū memoriāe p̄figuratiōis. Vbi sunt p̄emplā de tres p̄cipue p̄sideratiōes.

Prima est cōsideratio rationalis con/ gruitatis.

Secōda est figuralis pluralitatis. Tercia ē specialis p̄formitatis.

Prima est cōsideratio

rōnalis cōgruitatis: qz vicz congruū r rō nale fuit hoc sacm p̄figurari: qd̄ pbatur fm̄ Alex. r Bon. in. iij. di. viij. tribz rōibz. Prima est rō dignitatis. Illud em inter sacra est excellentissimū: s̄do debuerūt p̄re figure hui^o sacri quibz dignitas eius sa/ mosior ostenderet: expectandū enim erat sicut donum dei excellentissimum.

Secōda est rō difficultatis. Hoc em inter cetera difficillimū est ad credēdū. iō ad h̄ debuerūt hoies assuefieri q̄dam figurari

Tercia est rō signifi/ cate veritatis: qz in hoc sacro ch̄s pass^o significat r cōtinet. Cōgruebat aut ch̄im passum figuris p̄figurari. S̄do et s̄lt hoc sacm in q̄ fecat r p̄net. Un p̄t q̄ venera bile est h̄ sacz qd̄ tācelebrū anqz institue ret p̄conizari fuit. Et q̄ euidet apparet qñ tā h̄ie debz reueretiā ad sc̄m ossm misse vbi celebrat r tractat h̄ tādignissimū sacz. Q̄nta deuotiōe r celebrāda r audicēda ē sc̄issima missa in q̄ ē p̄sumatio et adiple/ tio oia legalū sacrificioz q̄ tācelebrū p̄figuratū est sacratissimū officii corpis sa/ crificiū. Nō incōgruū itaqz censui hic in d̄ terferere tres p̄cipuas cās q̄ nos ad misse deuotionē inducere dñt. Prima cā est n̄citas obfuande obligatiōis. Un de p̄le. di. j. ca. Diffas. sic d̄r. Diffas die d̄sc̄o seclartū audire totas spēali ordine p̄cipi/ pulus nō p̄sumat: qd̄ si fecerit. ab epō cō/ fundat. Et itez. r. Qui die. sic d̄r. Qui die

solēni p̄missio p̄uētu ecclē ad spectacu-
la vadit: excōicet. Glo. si monit̄ nō desit̄
sit. Sicut aut̄ d̄r Joā. and. in rosario sup
dicō ca. Missas. Si ad hoc tenent laici:
multo magis z clerici q̄ totalit̄ dediti sunt
diuino cultui. vt p̄t̄. xij. q. j. ca. Duo sunt
genera. Quod aut̄ dictū est de dieb̄ dñicis
intelligēdū est etiā de alijs dieb̄ festiuis.
vt p̄t̄ colligi ex his q̄ dicunt̄ extra de pa-
rochys. in capl. Et dñicis dieb̄ z festis.
Sicut aut̄ d̄r Alex. li. iij. de auditōe mis-
se. Et Henric̄ boic. extra de celebratiōe
misse in ca. Dolētes. Quo ad laicos non
audire missas die dñico tūc ē mortale pec-
catū: q̄ accidit ex p̄cepto vero vel interp̄-
tatiuo. Vocat̄ aut̄ p̄ceptū iterpretatiuū
q̄ sine cā legitima missas audire diebus
dñicis q̄s nō assuecit. Un̄ glo. in dicō c.
dicit h̄ esse p̄ceptū. Si v̄o q̄s ex legitima cā
p̄mittit̄ audire missam in die dñico: tūc
nō peccat. Vocat̄ aut̄ causā legitimā q̄
q̄s corpali detinet̄ in firmitate: v̄l iūm̄coz
amore vel alia sūt causa: q̄ fm̄ rectū iudic-
iū exc̄usatio legitima debeat reputari. Si
q̄s aut̄ ex aliq̄ leui cā nō sufficiēt̄ p̄mittit̄
t̄ audire missas: z t̄n̄ ad audiendū missā
fuit p̄suer̄ tūc p̄t̄ esse veniale. Ulterius
sicut dicit̄ cōiter doctores: vt Innocen.
Hostiē. z Joā. and. sup rubrica de paro-
chys: hoc est inter iura parochialia: q̄ pa-
rochianus vni? ecclē nō d̄z audire diuina
in alia ex p̄cepto: q̄d t̄n̄ fieri p̄t̄ ex rōabili
cā corpali v̄l sp̄uali: puta cū q̄s vult p̄gri-
nari p̄ implēdo voto aliq̄: vel p̄ indulgē-
tia p̄legēda: vel p̄ v̄do dei audiēdo.

Secūda cā est sublimitas memorāde si-
gnificatiōis. In celebratiōe em̄ misse si-
gnificant̄ et rep̄ntant̄ sc̄rissima mysteria
q̄ sūt? d̄a opatus est p̄ n̄ra salute: z myste-
riū dñice mortis z passiōis q̄ seipm̄ p̄ no-
bis imolauit. Un̄ sicut d̄r Th. in. iij. p. q.
lxxij. ar. j. Celebratio misse d̄r ch̄i imo-
lario. Dicit̄ em̄ Aug. in li. s̄n̄iaz Properi
Semel imolat̄? est in semetip̄o ch̄i: z t̄n̄
quidē imolat̄ in hoc sacro. Dicit̄ aut̄ im-
molatio ch̄i: q̄ celebratio sacri euchar-
stie est imago q̄daz rep̄ntatiua passiōis
ch̄i q̄ fuit vera imolatio. Un̄ Amb. dicit̄
sup eplam ad Heb. In ch̄io sel̄ oblata est
hostia ad salutē sempiternā potēs Quid
q̄ nos: Hōne p̄ singulos dies offerim? ad

recordatiōe mortis eō. **T**ertia cā est
vtilitas desiderāde reparatiōis. Qui em̄
missas deuote audierit: reparat̄ inde par-
ticipatiōe triplicis fruct̄ multū deside-
rabilis. **P**rimo reparat̄ participatiōez
in fructu dñice passiōis. Per sacm̄ em̄ eu-
charistie adoratiū reuereter: z a fortiori si
deuote sumptū fuerit: particeps efficitur
hō dñice passiōis. Un̄ in q̄dā orōne dñic-
ali d̄r: q̄tis hui? hostie p̄m̄oratio cele-
brat̄: opus n̄re redēptiōis exercet. **S**ecū-
cūdo in fructu diuine laudatiōis. Fere em̄
oia q̄ dicunt̄ in missa ad dei laude p̄tinēt:
p̄ quā laudatiōez p̄stat nobis v̄ia salutis.
Iuxta illō p̄s. Sacrificiū laudis bonū
riticabit̄ me: z illic iter q̄ ondam illi salu-
tare dei. **T**ertio in fructu deuote orōis.
Dicit̄ em̄ sp̄ sacerdos sp̄aliter p̄ oib̄ aud-
entib̄ missam suā: vt p̄t̄ in cano. misse: cū
dicit̄: Et p̄ oib̄ circūstantib̄. et orōnes
z deuotiōes oim̄ assententium offert deo.
Esti forte q̄ris: An melior sit missa boni
sacerdotis q̄ mali. Rūdet Th. in. iij. p.
q. lxxij. q. in missa duo sunt p̄sideranda:
sc̄z ip̄m̄ sacm̄ q̄d est p̄ncipale: z orōnes q̄
in missa sūt p̄ viuīs z mortuis. q̄ntū q̄ ad
sacramētū nō min? valet missa mali sa-
cerdotis q̄ boni: quia vtrob̄q̄ idē p̄ficiat̄
sacm̄. Unde Greg. in registro. **H**eu in
q̄ magnū laqueū incidit̄ q̄ diuina z occul-
ta mysteria pl? ab alijs sc̄rificata fieri pos-
se credūt: cuz vni? idem sp̄s ea mysteria
occulte atq̄ inuisibilt̄ opando sc̄rificat̄. Ad
h̄ etiā facit̄ c. Cūceptura. j. q. j. Et c. Si
gnificasti. Et c. Hō q̄les. Est t̄n̄ aduertē-
dū q̄ h̄ sacm̄ in se vni? z idē sit z nō veri-
neq̄ sanctius. put̄ a bono p̄ficiat̄ sacerdote
q̄ malo: q̄z vicz nō i merito sacerdot̄ sed
in p̄bo p̄ficiat̄ ch̄i p̄secratis: t̄n̄ oblatio
hui? sacri (accipiēdo vicz oblatōez p̄ actu
siue opatiōe sacerdot̄ offerētis) melior est
ab vno q̄ ab alio. Un̄ sic oblatio boni sa-
cerdotis meritoria est sibi z deo placēs z
grata. Sed oblatio mali sibi danabil̄ et
deo displicēs: h̄ res oblata sp̄ sit d̄o gra-
tissima: q̄z vicz mal? indign? est deo min-
strare. **J**ō d̄r Leui. xxj. Hō q̄ hūerit man-
culā nō accedet ad miltariū d̄i sui. Quātū
ad orōnem q̄ sit in missa d̄m: q̄ illa p̄t̄
dupliciter cōsiderari. Vno modo in quā-
tum habet efficaciam ex deuotione sacer-

De venerabili sacro. De myst.

dotis orantis: Nec nō ē dubiūq̄ missa bo-
ni sacerdotis ē magis fructuosa q̄ mali.
Uñ scribit j. q. j. c. Ipsi sacerdotes. Qñ
sacerdotes fuerit digniores: rāto facili⁹ i
necessitatibus pro q̄b⁹ clamant exaudiat.
Ad idē facit ibidē. c. Sacerdotes z. c. Sa-
crofanta. Alta mō inq̄ntū oīo in missa p̄-
fertur a sacerdote in p̄sona totū ecclē cui⁹
sacerdos est minister: q̄d q̄dē ministeriū
etiā in petōib⁹ manet. Uñ q̄ntū ad hoc
est fructuosa oīo sacerdotis petōis non
solū in missa: s̄z in alijs ecclesiasticis offi-
cijs in quib⁹ gerit p̄sonā ecclē: s̄z nō sic sūt
fructuose ei⁹ oīones p̄uate: secundū illud
Prover. xvij. Qui declinat aurē suā ne
audiat legē: oratio ei⁹ erit execrabil⁹. Ex
dictis itaq̄ seq̄r q̄ sic dicit Bōn. Si q̄s li-
bent⁹ audiat missam melioris sacerdotis
bñ facit. dū tñ credat ip̄m in substantiā
sacramēti nō excedere petōi: alioq̄n picu-
lose erraret. Notandū insup q̄ sacerdotis
p̄cubinarij publici z notorij audire nō li-
cet. Uñ xxj. vii. of. Null⁹ audiat missam
sacerdotis quē indubitatē nouit p̄cubi-
nā h̄re: q̄d vt dicit Tho. vbi s̄. ar. ix. Pot⁹
de fornicatiōe q̄ de multis alijs p̄ctis ph̄-
bet⁹: q̄ ad eā sūt hoies p̄notos p̄f carnis
corruptionē. Hoc tñ ē intelligendū de no-
torio vel p̄sententiā p̄icto vel p̄fessionē
in iudicio factā v̄l qñ nō p̄t p̄ctm aliqua
terguersatiōe celari. Sicut etiā ibidē dicit
Tho. Heretici scismatica z excoicati sunt
p̄niam ecclē ab executiōe p̄secrandi p̄ua-
ti. Ideo peccat q̄cūq̄ eoꝝ missam audit
vel ab eis sacm̄ accipit. Hec Tho. Hec
supradicta icidē taliter de auditiōe misse
interferunt. Nūc autē ad p̄ncipale p̄posi-
tū n̄m redeundū est. Supius itaq̄ iam
declarauim⁹ p̄mā cōsideratiōē p̄positā
circa p̄figuratiōem hui⁹ sacramēti: q̄z vi-
delz p̄grui erat z rōnabile ip̄m legalib⁹
sacris q̄ p̄figurari.

Secūda est cōsideratio

figuratis p̄tatis: videlz q̄ plurib⁹ figuris
p̄figurari debuit: q̄ vt ait Aug⁹. in. iij. d
tri. q̄ p̄ multa eram⁹ a deo diuisi: oportebat
q̄ multa vitā venturā p̄clamarēt: scz
ch̄m q̄ dicit Jo. vj. Ego sum panis vite.
Et sicut dicit alexā. Licet res p̄figurata sit
vna s̄m substantiā: tñ illius multi sunt effe-

fectus z multe p̄prietates siue cōditiones
q̄bus cōtrident diuerse figure: licet autēz
fuerint multiplices figure hui⁹ sacramēti
sūt tñ inter ceteras tres p̄cipue. Ad cui⁹
declarationē notādū s̄m Tho. in. iij. p. q.
lxvij. q̄ in hoc sacramēto tria cōsiderare
possum⁹. s̄. id q̄d est sacramētū rāti. s̄. pan-
nem z vinū: z id q̄d est res z sacramētum
simul: scz corp⁹ ch̄i vey: et id q̄d est res
rāti: scz effect⁹ hui⁹ sacramēti: q̄ntū igit
ad id q̄d ē sacramētū rāti p̄missa figurā
ra hui⁹ sacramēti fuit oblatio melchisede-
dech: q̄ obtulit panē z vinū: q̄ntū autē ad
id q̄d est sacramētū z res sacramēti. s̄. q̄ntū
ad ip̄m ch̄m passūz q̄ p̄rinetur in hoc
sacramēto: figura ei⁹ fuerunt oīa sacrifici-
a veteris legis: p̄cipue sacrificiū expiatō-
nis q̄d erat solēnissimū: q̄ntū ad tria p̄cedē-
tia fuit e⁹ figura p̄cipua māna: q̄d i se h̄e
bat oīs saporis suauitatē: sic z grā huius
sacramēti mentem reficit q̄ntū ad omnia
Agnus autē paschalis q̄ntū ad tria p̄cedē-
tia simul p̄figurabat h̄ sacramētū: q̄ntum
eī ad primū q̄z māducabat q̄ panibus
azymis: s̄m illud Exo. xij. Edēt carnes z
azymos panes: q̄ntū ad sc̄dū q̄z imo-
labat ab omni multitudine filioꝝ israel:
decima q̄rta luna: q̄d fuit figura passiois
ch̄i q̄ p̄pter innocentia d̄f agnus: q̄ntū ve-
ro ad effectū: quia p̄ sanguine agni pasca-
lis p̄cepti sūt filij israel a deuastate ange-
lo z educti de egyptiaca seruitute. Et iō
ponit p̄cipua figura hui⁹ sacri agni pas-
calis q̄z s̄m oīa ip̄m rep̄ntat. Hec Tho.

Tertia est consideratio

sp̄calis cōformitatis: vbi vitz cōsiderada ē
sp̄calis cōformitas vni⁹ illaz figuraz: scz
māne q̄d p̄figurauit p̄cipue hoc sacramē-
tū q̄ntū ad fructū quē facit nob⁹ p̄f q̄d cō-
ueniētē: vt de h̄e am⁹ sp̄cale cōsideratio
nē. Cōsiderem⁹ itaq̄ qm̄ caro ch̄i cib⁹
ē suauissim⁹ ad gustādū z fructuosissim⁹
nobis qui fuit figuratus in manna. Exo.
xvj. Et h̄ maxime propter septem p̄ditio-
nes siue p̄prietates que in manna fuerunt
hui⁹ sacramēto cōueniētes. Prīmā est
modus generatiōis. Nā de nocte de celo
inuisibilib⁹ d̄scēdebat māna z hoc signat
statū fidei n̄re q̄ nō clare videt sicut in pa-
tria: neq̄z ibi est oīmōda obscuritas quē

memo. prefiguratiois Fo. LXXIII

admodū in inferno / sed q̄si in tellari v̄ lu
nari lumie p̄ fidē hoc sac̄m cognoscimus
Uñ canit ecclia. Ad firmandū cor sine q̄
sola fides sufficit. **S**c̄da est lo^e desce
sionis: q̄ descēdebat in deserto circa ca
stra filioꝝ ist̄ t̄m: et sic defecit cū intraue
rūt terrā p̄missiois. Sic hoc sac̄m datur
in deserto hui⁹ vite z filijs ecclie t̄m. Cū āt
ad repromissam viuentiā terrā p̄uentum
fuerit: non ampli⁹ hoc sac̄m offeret: s̄
gloriosissim⁹ iesus in p̄ria specie dare vide
bit. **T**ertia est t̄ps recollectiois. Sex ei
dieb⁹ colligebat: sextisq̄ ferijs p̄ sabbato
iussus est colligi: sabbato autē egressi q̄daz
vt colligerēt nō inuenerūt. Sic z istud vi
uificū sac̄m nō nisi t̄pe p̄ntis pegrinatio
nis p̄tē haberi: sed nō in sabbato. i. requie
die: sed veriaz dieꝝ est ibi iuuent rex n̄r
iesus nō mystice facto velat⁹ s̄ manifest⁹
et decore regio gloriois. **Q**uarta ē ter
min⁹ mēsuratiois. q̄ p̄ singla capita. Cū de
mensurā. s. gomoz ex parte dñi moyses col
ligi instituerat: nec q̄ pl⁹ collegit pl⁹ hūit:
nec q̄ min⁹ min⁹ inuenit. Sic quidē istō
mirabile sac̄m neq̄ q̄ p̄tinet minorē iesuz
in minorū hostia q̄ in maiorū: nec pl⁹ est in
plurib⁹ q̄ in vna. **Q**uinta est rit⁹ p̄para
tiois: q̄ illud māna ignē optime sustine
bat: cū autē incaluisse sol liquēbat. Nam
māna liq̄dū colligebat s̄lle corādro z p̄
ignē ponebat z efficiebat dūz: deinde tri
turabat z ex eius farina p̄ficiebat panis.
Sic istō sac̄m deuoti cordis ignē sustinz
et seruētis amoris. Sed dū incaluit sol
hūane vanitatz z curiositatis ita q̄ hō t̄m
rōni naturalit̄ inuitit liq̄scit. i. in tali mente
null⁹ valous fit q̄ nescit rōne nā ali al
ta mysteria p̄bendere. Vel aliter dicere
possum⁹. Sicut ad calozē solis māna liq̄
scit: z ad calozē ignis indurabat: sic qui
amore diuini solis hoc sacramtū digne su
mit: q̄si in ei⁹ ore liq̄scit: q̄ sapore eius pe
pit. Sed q̄ igne cupiditatis mūdane vel
carnal⁹ p̄cupie succellus fuerit q̄ esset indu
ratū: sapore ei⁹ nō p̄cipit. **S**exta est v
sus reseruatiois. Nā p̄cepit moyses q̄ nul
lus fuaret ex eo vsq̄ mane. Uñ ab aliq̄
bus p̄tra p̄ceptū dñi in diē alterz reserua
tū p̄putruit z p̄mibus scaturire cepit: sic h
sac̄m reseruati ad t̄palem questū scatur
relet p̄mib⁹ diabolice simonie. **S**epti

ma est gust⁹ saporatiois. Aliq̄ em̄ cū sūma
delectatioē vefcebant cibo illo: et vnicui⁹
q̄ sapiebat iuxta suū desiderū. Sap. xvij⁹
Paratū panē d̄ celo p̄stitisti eis sine labo
re oē delectamentū in se d̄ntem z oīs sa
poris suauitatē: subam tuā et dulcedinez
tuā quā habes in filios oñdebas deserui
ens vnicuiusq̄ volūtatz ad q̄d q̄sq̄ vo
lebat p̄uertebat. Hec ibi. Nonlli s̄o mur
murātes dicebat: Nā nostra nauseat sup
cibo isto lenissimo. Sic hoc sac̄m sumēti
bus diuersimode sapit s̄m diuersas dispo
sitiones q̄s in eis format vel desiderū cha
ritatis vel indevotio malignitat. **Q**̄t se
obstruati p̄tiores z p̄sumptuosi q̄ corpus
ch̄i sumētes nullū ex eo p̄cipiunt sp̄iales
gustū. Alij s̄o q̄m̄tābilr p̄ter fidē z des
uotionē p̄solant z recreant: de q̄ z̄t possit
exēpla multa narrari: Unū t̄m t̄m referē⁹
q̄d legit rome p̄tigisse. T̄pe nāq̄ Euge
nij q̄rti q̄dam nobil⁹ z sp̄ialis dñi deo de
uotissima francisca noie de p̄ciantis sint
gulis dieb⁹ festis sac̄i cōionez reuerētiss
me suscipiebat. sentiebatq̄ delectationez
mirabile adeo vt sepi⁹ post cōionē p̄ ma
nū t̄pis spaciū raperet in extasim. Qua
dā s̄o die dū in ecclia sc̄e Leclie trās t̄p
berim expectaret accipe cōionē: sacerdos
ille q̄ celebrabat: aut leuitate duc⁹: aut dī
abolica tentatōe deuic⁹: t̄tānt sibi dare
hostiā nō p̄secratā. Cūq̄ ori ei⁹ appropin
q̄sser: recusauit illā sumere dī. Pareat t̄m
deus o pat̄ sacerdos q̄ me nō solū decipe
credidisti / sed etiā solatrā facere voluisti
Quib⁹ verbis p̄mor⁹ sacerdos ventā pes
tij: z petm̄ postea p̄fessus: rē alijs studaie
enarrare.

Tertū est mysteriū venerāde insti
tutiois. Ubi p̄cipue norande s̄nt
tres p̄sideratioes.
Prima est p̄sideratio modalis.
Sc̄da est p̄sideratio localis.
Tertia est p̄sideratio t̄palis.
Prima est cōsideratio
modalis vbi sunt tria p̄ncipalia p̄replan
Primū est mysteriū le (da mysteria.
galis obseruatiois: q̄ vīz dñs anteq̄ sa
cramentū corpis sui institueret voluit ob
seruare legales ceremonias comedēdo a
gnū pascale cū azymis panib⁹ et succo la
R R 3

De venerabili sacro de mysterio

et ucaq̄ agrestium quoadmodū p̄ceptū fuerat Exod. xij. Illis autē edētibz ait: Desiderio desiderauit. i. valde desiderauit hoc pasca māducare uobiscū. In q̄ norat q̄fer uentū q̄mū n̄re salutis desideriu habuit. Hoc de vt se ostēdat uolūtarie pati cui passionē immolatio agni typici p̄signabat. Et vt demonstraret affectū quē habebat vt legalia cessarēt: et euāgelij ueritas curreret. Dicit itaq̄: Desiderio desiderauit. i. Desiderio inq̄ uie redēptiōis: desiderio legalis cessatiōis: et desiderio noue institutiōis. In hoc itaq̄ mysterio legalis obseruatiōis tria nobis significant op̄seruāda q̄n dicitū corp⁹ sumū. **P**rimū est obediētiā obseruatiōis p̄mptitudo: p̄ hoc q̄ dñs ipe legē uoluit obseruare. **S**cōm est spūalis affectiōis scitudo: q̄ p̄ azymos panes intelligit: q̄z em̄ esse affectio hoīs azyma. i. sine fermento sine corruptione. **T**ertū est cordialis p̄punctiōis amaritudo: q̄ p̄ lactucas agrestes featur. **S**cōm est mysteriū exemplaris humilitatiōis: q̄ lauit pedes discipulorū. Unde Joā. xij. d. Cena facta: nō q̄ totalit̄ esset copietas: sed erat facta q̄ ad esum agni: nō q̄ ad alios cibos q̄s postea comederunt. **U**n̄ d. Jo. xij. Et cū recubisset itēz. sic surrexit ad lauandū pedes discipulorū. Sic q̄ dicit euāgē. Surgit a cena et posuit uelutimēta sua. Et cū ac. lin. pre. se. deinde misit aquā in pel. et ce. la. pe. disci. suoz et extersit. lin. q̄ erat p̄inctus. et. vt h̄ in euāgē. **Q**uod erat uidere regē angelorū et dñm celū et terre genuerū an pedes discipulorū et magnibz p̄iis p̄rectantē et lauantez pedes illos sordidos et lutosos. **O** summuz pietatis indiciz. **O** mirādum hūilitatis exemplū. **A**ns. **O** terras cinis adhuc superbia te eleuat: adhuc impatiētia te eragitat. **I**ntuere humilitatē et māstuetudis speculū: ynuerse facture creatorē: et tremēdū iudicē uiuoz et mortuoz ante pedes hoīs etiā traditoris sui genua curuantez. **D**isce ab eo q̄ mitis est et humilis corde. **H**ec ille. **E**t hoc habem⁹ documentū q̄ ad hoc sacm nō est accedendū nisi cū uera humilitatez pedū. i. affectiōnū ablutōe. **T**ertū est mysteriū sacramētalis dispensatiōis. **U**n̄ accipēs panē in serās ac uenerabiles man⁹ tuas eleuatis oculis in ce-

lum. vt d. in Cano. bti Pe. vt p̄ hoc istrantur q̄ uolunt hoc sacm sumere: dñs h̄ie oculos mētis in celū eleuatos: et nō ad inferioria deplōs: dicēte Ps. Oculi mei sep̄ ad dñm. grās agens. vt h̄ etiā. j. **L**oz. xj. vt doceret sumētes hoc sacm eē debere deo gratos siue grās agere de tāto bñficiō. bñdixit et p̄crauit. i. trās substantiauit in corpus suū et liberalissime distribuit discipulis suis dī. Accipite et māducate: vt h̄. j. **L**oz. xj. **E**t q̄ accipit documentū q̄ hoc sacm est liberalissime cōicanduz et ministrandū: dicēte dño **D**at. x. **B**atis accipistis: gratis date. **N**ā simonia in hoc sacro tāto detestabilior est q̄nto est excellentius donū dei. **I**n hac autē sacramētali cōicatiōne corpus lui ostendit dñs suā incōprehensibilem potentia in trās substantiatiōe. **A**ug. **D**iuine potētie cūcta eq̄lter subiacēt. **I**te suā admirabilem sapiāz in corpis sui occultatione: q̄. s. corp⁹ suū sic occultat sub specie panis vt sic mō quodā non carnali sed spūali māducetur. **P**s. q̄ma gnificata sūt opa tue dñe: oia in lapia fecisti. **I**te ostendit suā inextimabilem clemētia leu miscōiā in tāliberali suspiciōe. **P**s. q̄ magna multitudo dulcedinis tue dñe quā abscondisti. i. abscondite tribuisti i hoc sacro mētibz te. **U**nde bñ liberalitatē amplitudinē. **H**ec em̄ solūmō corp⁹ suū dedit eis: s̄ et prātem p̄ficiēdi et cōsecrādi faciēdo eos sacerdotes: et potestare etiā alijs dispensandi. **U**n̄ dixit eis: **H**oc facite in meam cōmemoratiōe. vt h̄ **L**u. xxij. **E**t quēadmodū fecit in suo corpis p̄secratiōe et cōicatiōne: sic et in consecratiōe sanguinis ex uino et eius cōicatiōe. **C**irca p̄dicta cōtra p̄t̄ tria q̄rī. **P**rimo vt ipe cōis in cena sumpserit p̄mū corp⁹ et sanguinem. **R**ūderur. **U**idet q̄ sic: vt d̄ **T**ho. in. an. par. 2. in. iij. sen. **U**n̄ Hieron. **D**ñs iesus ipe cōitus et p̄mū: ipe comedēs et q̄ cōis medif. **S**icut q̄ prius baptizari uoluit q̄ alijs baptismū imponeret: s̄ baptismū nō indigeret et alia q̄ alijs obfuauda instituit ipe p̄mitus obfuauit: s̄m illō **A**ct. j. **L**epit iesus facere et docere. **I**ta ipe p̄mo corpus et sanguinē sumpserit q̄ traderet discipulis: nō p̄pter indigentia: sed grā excep̄tione. **O** uere mirabile p̄mū. **U**n̄ quidā melitice sic d̄. **R**ex sedet in cena tua ba cūq̄

quo dena. Se tenet in manib; se cibatur ipe
 cib; . Et aut ex hac sumptōe nō fuerit au-
 gmentata gra chri; inde tñ hūit qndā spūa
 lem delectationē actualē ex noua institu-
 tione huius sacri. Nā vt dicit Sapiēs. Desi-
 deriū si ppleat delectat aiām. Ipe aut dicit
 cebat (Luc. xxi.) Desiderio desiderauit h
 pasca mādūcare vobiscū . Et dicit exponēs
 Eusebi; de nouo mysterio huius noui sa-
 cramenti. **S**ecūdo quirit: Ut iude p dūori
 dederit corp; suū. Rñsio. Sicut dicit Tho-
 mas vbi s. Hilari; sup; Matt. posuit q
 chris iude corp; suū nō dedit: et hoc ueni-
 ens fuit considerata malicia Iude. Sed q
 chris nobis esse debuit exemplū iusticie n
 ueniebat et magisterio vt iudam pec-
 catorē occultū sine accusatione et euidēti p-
 baratione ab alioz cōtione separet: ne p hoc
 daret exemplū platis ecclie silita faciēdi et
 inde iudas exasperat; sumeret occasionez
 peccādi. Et idō dōm est q iudas chalijs
 corp; et sanguinē dñi suscepit: vt dicit Dion.
 lib. ecclēstie hierar. et Aug. sup; Ioāne
 Hec Tho. Sed; aut Alex. in. iij. par. sū.
 in trac. de eucharistia: hoc factū est a dño
 triplici rōne. **P**rimo rōne diuine sapie:
 vt sic oēs istrueret inimic; bñfacere. Dat
 thei. v. Bñfacite his q oderūt vos: Pre-
 terea p hoc instruit dispensatores huius
 sacri q per oib; occultis in sili casu debe-
 rent hoc sacm pferre. **S**ecūdo rōe diuine
 misericōdie: vt vicijs sic ipm reuocaret a malo.
 Ille em miser ex consideratiōe tāte bonita-
 tis et dulcedinis chri; q corp; suū ei dedit:
 a malo pposito debuit reuocari: et psequē-
 ter virtute carni sacri meliorari. Sed miser
 ille sibi auxit petm vnde sibi debuit auxili-
 se meritū: vt dicit Chrys. sup; Matt. qm
 neq; a bñficio neq; ab honore neq; a timo-
 re factus est potior: sed peior. **T**ertio ra-
 tione diuine iusticie. qz ex q tanto bñficio
 noluit a pcepta malicia cessare: idō iusto
 dei iudicio punitus est lapsu grauior; cul-
 pe. de speratiōis. Iuxta illud Apoc. vii.
 Qui in sordib; est sordescat adhuc. Et ei
 dicit glo. qdaz ad Ro. j. Strictissimo dei
 iudicio fit vt peccata pctis puniāt. **T**er-
 tio quirit: Ut chris dederit tūc discipulis
 suis corp; suū passibile vel impassibile.
 Rñsio. Sicut dicit Tho. vbi s. Manifestus
 simū est q idē vep corpus chri; erat quod

tūc a discipulis in ppta specie videbat et in
 specie sacri sumebat. Nō aut erat impassibi-
 bile sūm q in ppta spē videbat: imo passibi-
 paratū. Ideo nec ipm corp; qd in spē sa-
 cramenti sumebat impassibile erat: impassibi-
 bili tñ mō erat sub specie sacri: Passio em
 requirit p actū corp; qd parit ad id quod
 agit. Corp; aut chri; est sub sacro nō cō-
 paratur ad ea q circūstant mediātib; pro-
 prijs dimēsiōib; qb; corpa se tāgunt: sed
 mediātib; dimēsiōib; panis et vini: idō
 species ille sunt q parant et vident: nō aut
 ipm corp; chri;. Hec Tho. Et his q sequit
 q nūc sumit a fidelib; in hoc sacro passibi-
 le: nūc aut glosolūm: immortale: et impassibi-
 le.

Secūda est consideratiō

localis: Vbi considerandū est q hoc sacm
 institutū est in hierlm: in monte sion: et in
 cenaculo grandi strat; p que fecant tres
 dispositiōes ante recipienti hoc sacramē-
 tū necessarie. **P**rima est q debet recipi
 in pscitia pacificata: q p hierlm significa-
 tur: quia hierlm visio pacis interpretat. p s
 In pace factus est loc; eius. **S**ecūda est
 q debet recipi in pscia p contemplationem
 eleuata: q intelligit p montē sion. Non in
 terprat speculās siue speculatio. p s. Ha-
 bitatio eius in sion. Idē. Qm elegit dñs
 sion elegit eam in habitatiōe sibi. **T**er-
 tia est q debet recipi in pscia deuotioe sā-
 cta et pntib; ornata: q p cenaculū strat; ut
 intelligit. Erat aut illō cenaculū grande
 quia pscitia recipientis hoc sacm debet
 esse dilatata p charitatē q est excellētissī-
 ma virtutū. Aug. in quodā ser. Habitacū-
 culum cordis nostri euacuet vicijs: et vir-
 tutib; repleat. S cātar ecclia. Adornas ha-
 lamū tuū sion et suscipe regem chri;.

Tertia est consideratiō

tēporalis. Vbi considerandū q hoc sacm
 ueniēter institutū est in lege euāgelica q
 est lex amoris et tēpore vicino passioi chri;
 Lut; assignari pōt sūm doctores triplex p-
 cipua rō. **P**rima est ratio corp; passibile
 tractationis. Hāc rōem ponit Eusebi; di.
 Quia corpus assumptū ablaturus erat
 ab oculis: illatur; siderib; nōc erat vt i dē
 cene sacri; corp; et sanguis sui psecrari; vt eo

De venerabili sacro. De myst.

leretur iugiter g^mysteriū qd̄ semel offe-
rebat in precii. Sc̄da ē rō legalis ter-
minationis: q̄ em̄ ver^o sacrificiū in passio-
ne terminādū erat. 3° tūc r̄pis pueniēs
erat ngūū inchoare z nō aū: q̄ n̄ erat pue-
niēs ymbra z p̄tate simul currere. Beda
finitis veteris p̄tate solēnijs q̄ in cōmes-
moratōe antiq̄ liberatōis de egypto age-
bant transit ad nouū qd̄ in sue redēptio-
nis memoriā ecclesia frequēter deside-
rat: p̄ carne z sanguine agni sue carnis z
sanguis sacm̄ in panis z vini figura sub-
stituens sacerdos in eternū factus fm̄ o-
dinē melchisedech. Tertia est rō sp̄ia-
lis instructōis q̄ est p̄cipue triplex. Pri-
ma ē instructio firmitatis recordatōis. dñi
ce passiois. 3° em̄ in p̄cipue passioe institu-
tū est vt magis hoc signo infingeret fidelū
cordib⁹ p̄xime factā passioe. An̄ passio-
ne q̄ institutū fuit nō ad celebrandū tūc s̄
postea vt esset signū rememoratiū passio-
nis. Un̄ di. Lu. xij. Hoc facite in meā cō-
memoratiōe. Sc̄da est instructio am-
plioris deuotiōis: sc̄z habēde circa hoc sa-
cramētū qd̄ in vltimo recessu suo dñs vt
seipulis tradidit. Aug⁹. lib. de r̄nsiōi ad
ianuariū. Saluator vt vehemētius cōme-
daret mysterij hui⁹ altitudinē: vltimū h̄
voluit infingere cordib⁹ z memoriē discipu-
loz a quib⁹ ad passioe discessurus erat.
Hec ille. Sicut q̄ p̄cepit dñs filijs israel
tūc p̄mo agnū paschale māducare q̄n̄ de-
cessit eos de captiuitate egyptiaca libera-
re: ita ch̄ris sacramētū eucharistiē tūc p̄-
mo instituit q̄n̄ voluit nos de diabolica
p̄tate eripere. Tertia est instructio fer-
uētioris dilectōis quā sc̄z dñs ad nos ha-
buit z quā ad eū habere debem⁹. institu-
tū est em̄ hoc sacramētū: n̄ signū euiden-
tissimū amoris dulcissimi quā dñs habe-
bat ad genus humanū. Ervide bene hūc
amorē. Nō em̄ solū voluit dare nobis sua
.i. ohseq̄. i. oim creaturaz: z suos. i. ange-
los in adiutoriū: sed etiā seipm̄ dare vo-
luit. Nō em̄ p̄tentus eē poterat amor: ille
dulcissimus q̄ nos diligit nisi seipm̄ daret
seipm̄ q̄ dedit i filiū p̄ carnis assumptio-
ne. Esa. ix. Fili⁹ dat⁹ est nobis. Dedit se
in sociū p̄ p̄formationē. Phil. ij. Habitu
inuētus vt hō. Dedit se in magistrū p̄ do-
ctrine p̄dicationē. Jo. xij. Vos vocatis

me mag⁹ z dñe z h̄n̄ dicitis sus eteni. De-
dit se in dūcē p̄ exēpli operationē. Jo. xij.
Exēplū dedit vobis: vt quēadmōdū ego
feci ita z vos faciatis. Dedit se in patrem
p̄ gr̄e regenerationē. Jo. j. Quotq̄ autē re-
ceperūt eū dedit eis p̄tatem filios dei fieri
his q̄ credūt in noie ei⁹. Dedit se in ho-
locautū medullatū z redēptōis n̄re p̄cū
p̄ suā passioe. Dedit etiā seipm̄ in abum
ad sp̄iale refectionē: z tandē dat seipm̄ in
celestē p̄mū ad n̄ram gl̄ificationē. Un̄
cātar ecclesia. Se nascēs dedit sociū: con-
uescēs in edulū: se moriēs in precii: se re-
gnās dat in p̄mū. O ikāmata charitas
iesu ch̄ri. O ardētissim⁹ amor clemētissim⁹
mi cordis sui. Supabūdāter p̄fecto nō
bis oñdit q̄ntū nos dilexit. Et q̄m istud
est sacramētū amoris p̄tate institutū ē
quādo amor ei⁹ bulliebat atq̄ fremebat.
Jo. xij. Cū dilexisset suos q̄ erat in mun-
do: n̄ finē dilexit eos. i. fm̄ glo. maiora s̄
gna dilectōis ostendit.

Partū ē mysteriū admirāde signi-
ficatōis. Sacramētū p̄p̄e d̄r̄ sa-
cre rei signū. 'quodlibet' ei sacramē-
tū inq̄ntū sacramētū: aliqua rē sacra signi-
ficat. Hoc autē sacramētū tres h̄z significa-
tōes p̄cellentes pura cordis deuotiōe sc̄z
pius cōtemplandas.

Prima: ē signū rememoratiua.

Sc̄da: ē significatio rep̄ntatiua.

Tertia: est signū p̄figuratiua.

Prima igitur est signi-

ficatio rememoratiua sc̄z respectu rei p̄-
terite sc̄z oim mysterioz q̄ p̄ nob̄ fecit de⁹
in carne hūana sc̄z incarnatiōis: natiuitat-
is: z c. sp̄aliter passiois z mortis eius. ps.
Deorū fecit mirabiliū suoz misericōis
z miserator: dñs: efcā dedit timētib⁹ se. Et
q̄ ch̄ri passio vey fuit sacrificiū deo accepti-
ssimū. 3° p̄p̄ h̄c signū sc̄z h̄ sacm̄ d̄r̄
sacrificiū. Idcirco dñs istitues h̄ sacm̄ d̄r̄
Lu. xij. h̄ facite i meā cōmemoratiōe. i. in
mee passiois recordatiōe. Et h̄ apls ex-
ponit. j. Cor. xj. d. Quotiescūq̄ māduca-
bit⁹ panē hūc calicē biber⁹ mortē dñi an-
nūciabit⁹ donec veniat. s. ipe dñs ad iudic-
ciū. Cōsideratio affectiua hui⁹ signū
h̄z p̄cipue tres fruct⁹ dignissimos sive vti-
litates i nob̄. Primo em̄ ē inflammatiua

dine dilectōis qz videt redxat nos in me
 morā illius amoris excellētissimi quē ad
 nos habuit dī filius qz p nob icarnat? e. nat?
 circūsus: passus: sepul? : z ad celos ascē
 dit. Et vide bñ amorē dei erga nos sic di
 etū ēi sine pcedētis mysterij. Jo. iij. In h
 apparuit charitas dī in nob qm filiū suū
 vngentū misit de? in mūdū vt viuam?
 p eū. In h est charitas nō qm nos dilexerit
 mus deū: s; qm ipse pōr dilexit nos z mi
 sit filiū suū pccatorē p pccis nris. Hora
 bñ qz mirā nob oñdit dñs amoris dulces
 dine. De h vide s̄mone de setā cruce par
 te. ij. ar. iij. Scdo ē hortatia grā actō
 nis. Hiero. Jo saluator: h sacm tradidit
 vt sp comōremur qz ipse p nob mortu? ē:
 ne sim? in grati tātis bñficijs. j. Coz. vj.
 Empti em estis pccio magno: iō maximas
 debem? grās redemptori nro. Tertio
 ē inductua interne pccatōis: h aut sacm
 p hāc pma sui s̄gñōne reduct nob qz me
 morā qz chīs p pccis nris mortu? ē: p
 qd pūgi multū arqz dolere debem? p
 derātes pccā nra fuisse eām mortz dñi. j.
 Pe. ij. Quis p pccis nris mortu? ē: iust?
 p insultis zc.

Secūda est significatio

repñtatiua. Et hec respectu rei pñt? scz ec
 clestiastice vnitatis: z rōe hui? dī cōio qz p
 ipm cōicamus z vnimur chō. Cōsidera
 tio hui? s̄gñōis hz in nob tres fruct? salu
 berrimos inqñtū oñdit triplicē debere eē
 vnitatē inter oēs veros catholicos.

Primo vnitatē mēbroz in vno capite.
 Scdo vnitatē filioz in vno pfe.

Tertio vnitatē amīcoz in vna charitate
 Primo igit oñdit qz iter nos dz eē vnitatis
 mēbroz i vno capite. Cōuocatio em oim
 fidelū q ecclā dī ē coz? chīs mysticū em?
 caput ē ipse chīs. Eph. j. Ip̄m dicit caput
 sup oem ecclā qz ē coz? ip̄i. Et hēuidē
 rillime s̄gñt p h sacm in q oēs chīs fideles
 recipiūt vñū z idē vnz chīs corp?. Rho.
 p̄. Sic in vno corpe multa mēbra hēm?
 oīa aut mēbra nō eūdē actū hñt: ita multū
 vñū coz? sum? in chō. zc. Un p̄z qñtā
 iniuriā faciūt huic sacro qz accedūt ad ip̄z
 bñtes odia z dissensionē suē discordias
 cū alijs: dicitū em scatiōi hui? sacri qd ē
 sacm charitatē z vnitatē. j. Coz. x. Un?

panis z vñū coz? mlti s̄gn? omnes q de
 vno pane z de vno calice p̄cipam?. Ubi
 nota sup h qd dī vñ? panis: q vñ? panis
 material sit ex plib? granis puluerizat? p
 aq admixtionē z ignis decoctionē. Sic s̄
 spūalr vt sim? vñ? panis. Primo necessa
 ria ē puluerizatō hūilitatē: vt scilicet vnus
 quisq seipsum hūillet? puluerē se eē cogit
 tando z seipm puluerizando z molēdo. nō
 em pōt supb? aut rebellis alijs bñ p̄tue
 re. Scdo hūectatio benignitatē: p quam
 vniūf hoies dū sibi inuicē placere volūt.
 Tertio decoctio charitatē: aq̄ p̄pe farine
 mixta nisi fieret decoctio dispoeret ad coz
 ruptōnē: sic z hūuolētia mutua nisi sit
 decoctā charitatē igne traheret ad pecca
 ti corruptōnē z ruyā si vīez alijs alijs in
 oib? cōplacere p amorē naturalē nō re
 gularā vera charitate q ad animā salutē
 rēdit: z p quā sum? inuicē hūuolū scdm
 q aiāz saluti pgruit. Pporet s̄ q fiat de
 coctio p charitatē z sic dīm? vñ? panis.

Scdo oñdit p̄dicta scatio hui? sacri q
 int nos eē dz vnitatis filioz i vno pfe. Jo. j
 Quorū aut recepērūt eū dedit eis p̄tē
 filios dei fieri. Tertio vnitatis amīcoz
 in vna charitate. Jo post institutionem
 hui? sacri dī dñs discipulis suis. Dada
 tū nouū do vob vt diligat? inuicē sic dile
 xi vos. In h cognoscent qz discipuli mei
 est? si dilectionē habuerit? ad inuicē. Hāc
 aut triplicē vnitatē p̄dicitā post institutio
 nē hui? sacri petebat dñs orās ad p̄rem z
 dī. Jo. xvij. Ego p̄ eis rogo q̄s dedisti mi
 hi. zc. P̄ scē serua eos q̄s dedisti mi hñt
 sint vñū sic z nos zc. seq̄t. Non p̄ eis rogo
 rātū sed z p̄ eis q̄ crediturū sūt p̄ x̄bū doz
 in me: vt oēs vñū sint: sicut tu p̄ in me et
 ego in te: vt z ip̄s in nob vñū sint: vt myn
 dus credat qz tu me misisti: z ego clarita
 tē quā dedisti mihi dedi eis vt sint vñū sic
 z nos vñū sum?. Hec ibi.

Tertia est significatio

p̄figuratiua. s. respectu rei future. scz dine
 fructōis q erit in patria: z ratiōe hui? dici
 tur vaticū qz ē cibus viatoz illuc tenden
 tū. Un cantat ecclesia. Ecce panis ange
 geloz factus cibus viatorū. Dicit etiā eu
 charistia. i. bona gratia: quia Rho. vj.
 Gratia dei vita eterna. In greco etiā dīz

R R S

De sacro euchar. De myste.

citur metalipsis i. assumptio vel transsum-
ptio: qz p h (vt dr Damascen?) vnitate sū-
lā dei assumimur: siue in ei? vnitate trans-
sumimur. Consideratio autē hui? significa-
tōis triplice habet fructū in nobis. **Pri-**
mo em ē inductiua speratiue affectionis.
Un dr h sacm pign? eterne hereditatē
vide dei bonitatē. Cū dñs p suā passiōe
nob adq̄sierit hereditatē celestē qz q̄diu
viatores sum? eā actu hēre nō possum? in
re sed tantū in spe. **3o** nob h sacm reliq̄ti
pign?. Nihil em mai?; nihil chari?; nihil
paos? aut dign?; nihil dulci? aut vtil?
relinq̄re poterat i pign? q̄ seipm. Hiero.
Hāc vltimā mēoriā nob reliq̄t que ad hō
dū siq̄s pēgre pficiscēs aliqd pign? ē que
diligite relinq̄t vt q̄tēq̄ illd viderit pos-
sit z ei? bñficiā z amicitias mēozari quez
si ille pfecte dilexerit n̄ sine igētī d̄siderio
poterit illud videre. Hec ille. **Secūdo** ē
inductiua affectiue incitatiois. s. vt festine
mys ad deū pueni? z ad ipm clare viden-
dū ptingere. Heb. iij. Festinem? ingredi
in illā requiē. **Tertio** ē inductiua inci-
tatiue p̄gustatiois. **3o** dr Bern. **D** glorio-
sa z amabilis spōsa: spōsum habes in ter-
ra sub sacro: sed in celis habitat sine velo-
mēto. Hic reuera q̄si dulce pludū z iocū-
da desposatio. **I**bi nuptiale p̄tūm z bea-
ta fiet p̄nctio. s. cū de fide ad spem: de
spe ad rem: z mensa ad mēsa: de sabbato
ad sabbatū fiet trāsmigratio. Tūc em vi-
dēbit ipē iesus q̄ dulcis ē in facie: dulcis in
ope: dulcis in noie. Hec ille. Tangūt autē
tres sup̄dicte siḡtōes in tribz or̄onibz siue
collectis que d̄nt in missa de eucharistia.
P̄tia in p̄ma: scda in scda: t̄tia in t̄tia: vt
vt clare p̄t̄z intueti. **3e** etiā tangūt i illa
an̄tiphona quā cātat eccl̄ia. **D** sacm p̄tū-
m in q̄ ch̄is sumit: recodit mēoria passio-
nis ei? ecce p̄ma signatio: mēs iplef ḡra:
ecce siḡtōz scdam: qz p ḡraz siue charitatē
fit p̄t̄as mēbz or̄ eccl̄ie: z future gl̄e nob
pign? d̄at: ecce t̄tia signatio. Cū itaq̄ re-
cipiēs aut adorabz ch̄i corp? i h sacro q̄n-
ta poteris deuotōe: tres p̄dictas signatio-
nes considera vt inde fructus salubres va-
leas reportare.

Quartū est mysteriū ordināde rece-
ptionis vbi p̄mo notandus est fm
theologos triplex modus recipiendi cor-

pus ch̄i. **Pri**m? mod? ē sacralis tantū q̄
p̄uenit h̄is q̄ h sacm zsi credētes accipiē-
nō tñ sūt in charitate qz talis nō recipit ef-
fectū spūalē hui? sacri s̄z in d̄natiōe suā
sumit vt postea dante dō dicitur sumus.
Secds mod? ē spūalis tantū q̄ cōuenit
oibz iustis q̄ deuotionē z affectionē habēt
ad h sacm z ad ch̄i passiōe p ipsum rep-
sentatam. **3uis** h sacm actu nō accipiāt
Aug. li. de remedio p̄nie. z h̄r de pe. xij.
ij. Crede z māducasti. Credere em in eū
hoc ē panē viuū māducare. Qui credit in
eū māducat eū. Hec ille. Sic ar dr Be.
in. iij. Māducare hoc sacm spūalr ē re-
cogitare z reficī circa ch̄i passiōe q̄ fuit
in corpis ei? m̄ultiplici afflictioe z sangui-
nis effusioe. In q̄ manifestat imensa dei
charitas z in hoc aīa pfecte reficī z dele-
ctat. **Tert**i? mod? ē sacramental z spū-
alis simul: z iste ceterz partibz p̄fectior ē. Est
tñ aḡuertendū qz receptio sacramentalis
p̄t etiā z v̄z dia spūalis vt spūale disti-
guīt z corporale. Nō em in hoc sacro mā-
ducat ch̄is corporalr s̄z spūalr z inuisibilr
l̄ter. Un cū dñs dixisset Jo. vij. Nisi mā-
ducauerit carnē filij hoīs nō habebitis
vitā in vobis. Multi ex discip̄is eius au-
dientes dixerūt. Dur? ē hic sermo. zc. qui
bus ipse dñs ait. Spūs est qui viuificat.
caro autē nō p̄dest quicq̄. q. d. fm expōsi-
tione augustinī sup. p̄m. iij. Spūalr itel-
lige q̄ locut? suz. Nō hoc corp? qd vidēz
māducaturi estis z bibituri illū sanguinē
quē furi sūt q̄ me crucifigēt. Sacm ill-
qd vobz cōmēdam? qd spūalr intellectum
uiuificabit vos. Nō em erat māducaduz
corp? eius in ea spe q̄ ab eis videbat: sed
spūalr z inuisibilr sub aliena spe. Nam sa-
cra eccl̄e ordinant ad subuētiēdū hoī in vi-
ta spūali. Circa h autē mysteriū receptio-
nis tria sunt specialia mysteria declarāda

Primū: est procuranda deuote receptio-
nis dignitas.

Secdm: est desideranda digne receptio-
nis fructuositas.

Tertiū: est abominanda indigne recep-
tionis detestabilitas.

Quartū igitur ē pcuranda deuote re-
ceptionis dignitas. Vbi p̄mo notandū est qz
aliquis potest dici in-
dign? hoc sacro duplicif. Aut ratōe p̄io

ptie iniquitatꝝ et sic est indignꝝ ois exis i
 pctō mortali. Aut rōe p̄prie paruitatꝝ et i
 firmitatꝝ et sic habet etiā q̄ntitūcꝝ sanctꝝ
 indignꝝ ē. Propterea ois comunicas dicit
 Dñe nō sum dignꝝ et. Intelligenda est ḡ
 dignitas receptōis nō p̄ nobilitatē et di
 gnitatē n̄re p̄prie p̄ditōis sꝫ p̄ carētiā mor
 talis offensōis et diuine ḡte donū. Dignꝝ
 est ergo aliqꝫ hoc sacramēto q̄n̄ nihil hꝫ
 in cōsuetūda qd̄ displiceat deo: tūc em̄ sibi
 dat deꝝ ḡram q̄ facit ip̄m deo gratū. Pul
 lus ḡ et seip̄o dignꝝ ē sꝫ p̄ ḡram dei q̄ nul
 li denegat ad eā se disponēt. Circa hanc
 aut̄ dignitatē receptōis notanda est tri
 plex consideratio.

Prima: est cōsideratio preparatiue dis
 positionis.

Scōda: est cōcomitatiue affectōis.

Tertia: est cōsecutiue deuotiōis.

Prima igitur est conside

ratio preparatiue dispositōis. j. Reg. vij.
 Preparete corda v̄ra dño. Et Eccl. ij.
 Qui timet deū p̄parat corda sua. Sꝫ ph
 dolo: m̄n̄ sollicitē p̄parat vestimēta sꝫ
 nō corda: q̄s d̄r Matt. xxij. Ne vob
 qui mundatis: id qd̄ defozis ē: intus autē
 pleni estis rapina et iniquitate. Est aut̄ p̄
 cipue necessaria triplex p̄paratiua dispo
 sitio ante receptiōē huiꝝ tā venerabilis
 sacramēti. **P**rima ē dispositio p̄scial̄ pur
 gatiōis. Debz em̄ p̄us cōscia purgari ab
 oi pctō et affectiōe peccandi. Figura q̄ ad
 p̄mū. Excludēbz it̄ alienigena a comestōe
 agni pascal. Un̄ ibi d̄r. Dis aliēigena nō
 comedet ex eo. Alienigena in p̄posito ē q̄
 filiꝝ ē diaboli p̄ imitationē q̄ sez ē in pctō
 mortali. Un̄ Jo. vij. d̄r dñs iudis. Vos
 ex p̄te diabolo estis: qd̄ et dicit p̄r oibꝝ in
 pctō mortali ex̄n̄tibꝝ q̄ succedūt diabolo
 q̄n̄ p̄r in noie et hereditate. In noie inq̄
 q̄ dicit dñs de iuda Jo. vj. Un̄ d̄r vob
 diabolꝝ est. In hereditate etiā q̄ ip̄s d̄r
 cef illud Matt. xxv. Discedite a me ma
 ligni in ignē eternū q̄ p̄paratus est diabo
 lo et angelis eiꝝ. Quo ad scōm vicꝝ de affe
 ctiōe peccandi q̄ ibidem excludit ab agni
 comestōe seruꝝ empticiꝝ q̄ nōdū est circū
 cilius Un̄ ibi d̄r. Dis puus empticiꝝ: et cū
 aīdēt et sic comedet. Seruꝝ empticiꝝ ē q̄

a pctis mortalibꝝ cauēt h̄s ague ch̄zī effū
 cacit redēptꝝ eē videt. tal si velit ad h̄ sa
 cramentū digne accedere: deponat p̄p̄tū
 .i. affectiōē et radicē ois iniquitatꝝ. j. Lxx.
 xj. Probet seip̄m hō vt sic de panḡslo et
 dat. Et. j. Lxx. v. Expurgate vet̄ fermē
 tū vt sit noua p̄persio sic est. i. eē debet
 azy mi. Et enī pasca n̄m̄ imolatus ē ch̄zī.
 Itaqꝫ epulemur nō in fermēto veteri neqꝫ
 q̄ i fermēto malicie et neq̄cie sꝫ in azy mis
 sinceritatꝝ et p̄ritatis. i. in puritate affectꝝ
 et intellectꝝ. Circa istā dispositionem tria
 sūt dubia p̄tēplāda. **P**rimū ē circa pcti
 mortal̄ p̄scia. **U**bi notādū s̄m̄ doctores
 q̄ triplex h̄r̄ p̄ pcti mortal̄ p̄scia. **P**ri
 ma ē p̄scia rotalis certificatiōis. Pura cū
 aliqꝫ se fornicatū fuisse v̄l sēt se eē in actu
 alio pcti mortal̄ interiori vel exteriori nō
 volens neqꝫ p̄fessus de eo: et talis accedēs
 mortalissime peccat: q̄ p̄tēnt et abutitur
 sc̄tōscōz̄ mētūre se incorporari ch̄zī qd̄
 eucharistia figurat: de h̄ pcti grauita
 te dicēdū erit postea. **S**cōda est p̄scia p̄
 babilis cognitiōis. Pura cuz q̄s diu siue
 morose delectatus ē et timet fuisse morta
 lē p̄sensum: et tūc sic accedēdo sine p̄ritio
 ne mortalit̄ peccat. q̄ discriminat se comit
 tit circa tātū mysteriū. **T**ertia ē cōscia
 scrupulose vacillatiōis. sicut cū aliqꝫ de
 leui delectatiōe timet ne fuerit pctm̄ mor
 tale vbi non est: et talis cōicando minime
 peccat. s̄m̄ petrū de tharā. qd̄ vey est s̄m̄
 petrū de palude: q̄n̄ firmā p̄sciam non hꝫ
 sꝫ timorē quēdā seu vacillatiōē q̄ p̄r di
 ci timor nocturnꝝ. **P**s. Nō timebis a tim
 ore nocturno. **P**s. Trepidauerūt timo
 re vbi nō erat timor. De nocte q̄ppe lapi
 des aut arbores credūt hostes eē aut fere
 siue bestie. **D**icit̄ petrꝝ de tharā In p̄ma
 p̄scia q̄s p̄tēnt. In scōda discrimi se. **A**nt
 tit: sꝫ i r̄tia nō. Sꝫ forte q̄ris an ad p̄scia
 rādā p̄scia respectu pcti mortal̄ suffice
 re possit p̄ritio sine p̄fessōe. **P**̄ndēz. **T**a
 lis aut hꝫ copā p̄fessōis et t̄ps sufficiens
 p̄fessōi et tūc peccat mortaliter cōicando
 nō recōciliatus ecclesie. Un̄ hugo de scō
 victore. s. de potestate soluendi atqꝫ ligan
 di. c. xxj. Absqꝫ sacerdotis absolutiōe si
 criminolꝝ ad cōiōē ch̄zī accedat p̄ certo
 sibi iudiciū māducatur bibit: et si an̄ m̄t̄p̄e

De venerabili sacro De myste.

niteat et vehemēter doleat et ingemiscat. Aut talis non habet copiam professoris, et tunc diligendū est: aut sibi imminet nēitas celebrandi vel cōicandi: vrpura non potest dimittere sine scādalo p̄prie p̄sone vel turbatōe aliorū: sicut de illis q̄ coiter in religioe cōicant: vel de secularibz post genūflexionem aī sacerdotē et h̄mōi. Et tūc fm̄ Sco. sufficit q̄ p̄terant et habeat p̄positū p̄fiteōi p̄citiū poterūt. Aut nō imminet necessitas nec p̄iculum et tūc peccat fm̄ Sco. Ricardus. **S**cōm dubiū est circa char. et Pe. peccati mortalis ignozantiam cū. s. aliq̄s ignozatē in p̄tō mortali exis ad factū accedit. Ubi vrendū est hac distinctioe: q̄ potest p̄cedere trifaria examinatio conscientie. **P**rima est ep̄minatio possibilis diligētie: ita q̄ hō nullum angulū p̄cie dimisit indiscussū: vt vere impleat q̄ dicit Jo. xij. Nūc iudiciū est mōdi. s. microcosmī q̄ sic debz hō se p̄parare ac si esset imedia te ex hoc mōdo trāsitur ad p̄ez. In cuius mysteriū comestur agnū pascale p̄ceptū fuit Exod. xij. Renes vios accingeris et calciamenta habebis in pedibz: et baclos in manibz: q̄ sūt tria signa p̄grini. **D**iligēs esset q̄ aliq̄e dñm magne auroitatis secularis in hospitio suo esset receptor: q̄nto magis diligēs esse debz ad tergendū fordes p̄i opis q̄ deo p̄parat domū mēris. **J**ō dicit Esa. liij. Excutere de puluere. s. negligētie: surge p̄ vigiliā: sede hierlm̄ p̄ tranquillitate cordis. **D**e nāq̄ negligēti velut dona sua parū p̄sentī sp̄ualia dona p̄cedere nō dignat̄ Jō cū magna diligētia examināda ē p̄cia et dño p̄parāda: p̄tiores etiā cal̄ exigit p̄suledo. Qui q̄ putat h̄mōi examinatioe possibilis diligētie ignozat̄ h̄is p̄ctm̄ mortle ad hoc factm̄ accedit nō peccat: sed p̄ctōz latentū remissioe accipit et meret. **V**idet aut̄ ista exaiatio possibilis diligētie quā tradit Sco. vi. Diligēti inq̄sitione habita fm̄ possibilitate n̄re fragilitat̄ q̄ntā. s. diligētia vir p̄uidēs faceret in ardua re quā veller exaiare seriose. quā etiā inq̄sitione optet differere esse fm̄ diuersitate penitētiū vt vicz maiore a p̄ponat diligētia q̄ iādū nō est p̄fessus et minus in animo suo p̄tā sua posuit vt ea mēoz retineret et tpe oportūo disticte p̄fiteret. **P**remissa insup̄ p̄titiōe et cōfessione sufficiētī fm̄ pbabilitate cōrū dētē ad p̄dictā inq̄sitione si tūc cōicet nō peccat: imo p̄tā latētia si q̄ sūt dimittuntur. **S**cōda est exaiatio pbabilis sufficiētī: cū vicz aliq̄s p̄ tps aliq̄d p̄ciam discussit diligēt̄ h̄ nō cū oī diligētia possibilis: sed tū pbabile est q̄ debeat talis exaiatio sufficiētis esse. Et talis (vt dicit Petr⁹ de tharā.) accedēs nō peccat: etiā si eo fuerit p̄ctm̄ aliq̄d mortale q̄d eius cognitiōez p̄terfugit. **T**ertia est exaiatio vitupabilis negligētie: cū. s. aliq̄s negligētē p̄ciam discussit. Et talis (vt dicit Petr⁹ de tharā.) peccat mortale accedēdo maxime si negligētia sit magna. Pot̄ aut̄ ee negligētia multiplici: q̄ vt negligit audire doctrine verbu p̄ q̄d possit illūmari de malis p̄missis: et bonis omissis. **V**el negligit q̄rere re p̄cta p̄silia et p̄fessorē peritū atq̄ discretū q̄ erudiat et exaiat de p̄dictis. **V**el q̄ negligit exaiare p̄ciam suā: sed imp̄parate et q̄dā lenitate et p̄niciosa tarditate in fine q̄ dragestime p̄fiter differēdo q̄ntū pot̄. **P**er Sco. hec est ignozantia crassat affectata: talis suscipiēs corp⁹ c̄bū mortale peccat facies p̄tā illd̄ apli: **P**rober seipm̄ hō et sic de pane illo edat et. **S**ed forte dices: q̄ **E**cce. ix. dicit. **N**emo scit vrp̄ amore vel odio dign⁹ sit: q̄ si aliquādo peccz mortaliter accedēs cū ignozata culpa: quicūq̄ ad cōmunionē accedit/ discriminē se p̄mit. **D**icendū q̄ ad discriminis periculū p̄cauendū nō requirit p̄scientie certitudo q̄ haberi nō pot̄ de hoc q̄d est carere mortali. **J**uxta illd̄. j. **C**oz. iij. **N**ihil mihi cōscius sum: sed nō in hoc iustificat̄ sum: s̄ sufficiat pbabilis p̄iectura q̄ p̄missa examinatione sufficiētī haberi pot̄ p̄ quattuor signa fm̄ Bonauen. **R**ichard. **P**e. et **T**ho. **P**rimū est cū homo de offensis p̄teritis dolet. **S**cōm cū abstinenti a p̄ctis in futuro p̄positū habet. **I**n his em̄ duobz vera p̄stitit penitētia fm̄ Grego. **T**ertū est cum quis ad bonū opus se promptū inuenit: quia p̄batio dilectiois exhibitio est opis: fm̄ Grego. **Q**uartū cum quis verba dei deuote audit. q̄ **J**oan. viij. **Q**ui ex deo ē verba dei audit. **D**icit q̄ **T**ho. q̄ si q̄s facta diligēti inq̄sitione p̄cientie sue q̄ntū nō oīno sufficiētī ad corp⁹ c̄bū accedit

aliquo mortali peccato in eo remanente quod eius cognitione preterfugit: non peccat: imo magis ex vi sacramenti remissione peccati consequitur. **Ubi Augustinus** dicit in quodam sermone quod quoniam corpus Christi manducatur vivificat mortuos. **Ter**tiu dubium est circa ministrum prudentiam: quod si vicarius debeat admittere ad hoc sacramentum et quod excludere. **Ubi notandum** quod a communione excludendi sunt aliqui precipue propter tres causas. **Primo** ratione punitionis: scilicet precedentium peccatorum: licet etiam peccati sint et commensurati. **Ubi** xxxij. q. c. ij. **Arator** dicit de peccato da aut matricida: quod non debet communicare usque ad tres annos. **Et** de Ricardus in iij. **Nulli** no torio ac manifeste et infamiter peccati cum ad penam revertit est statim eucharistia ministranda. **Ubi** i lege dicitur **Exo. xij.** **Ad**vena non comederit ex eo sed agno paschali. **Et** glo. interlutaris. **Advena** illi qui nup vel nix ad fidem nec adhuc firmus est. **Advena** igitur est ille qui de novo conversus est cum non est securus ad hoc sacramentum accedere. **In** quod non parum errare videntur multi in ecclesia qui illos qui miserunt in peccato carnis per totam vitam usque ad ultimum in ramis palmarum: de quibus certum est eis quod decem annis et amplius statim post pascha ad peccatum redierunt communicant indifferenter: quod nullatenus sic facere debent. **Ubi** si peccata sint notoria aut per sententiam vel confessionem vel evidenter res: si hoc sint occulta debent sacerdotes eos monere in secreto ut adhuc aliquanto tempore differant communione necesse offerant cum alijs communicari nisi forte videantur exinde posse scandalum: si autem peccata cum alijs commone: debet eis darine in scandalum perveniat: sed notorio peccati non ita repete danda est etiam penitentia et confessio nisi reverentia sacramenti: tunc ut probet an sit conversio vera vel ficta: tunc ne alij pusillissimi scandalum sentiant. **Et** hec repulso maxime etiam facienda esset de his qui ex dissensionibus et odijs suis populum scandalizaverunt nec inuicem concordant nisi adveniente pascha: et forte non per cordia sed inuicem indulgentes et condonantes ex labijs tunc non ex corde. **Potest** tamen peccatoribus notorijs peccatis et confessis aliquando specialiter fieri danda sibi commone sine dilacione ubi articulus peccatorum vel necessitas id exigeret: puta quod esset tanta servitudo penia. copiosio. et lachrymarum abundantia quod etiam alios ad devotionem provocaret: vel si

mortis periculum immineret. **Ubi** in extremo vite nulli penitentia est eucharistia deneganda: ut probat dicitur l. c. Penitentia. et xxxij. c. **Si** presbyter. et c. **Cognovimus**. **Secundo** excluduntur aliqui pro defectu cognitionis arguuntur ratione fatuitatis aut ratione etatis: quod necessaria est fides actualis ad communicandum. **De** etate autem quod ad communionem sit admittendus dicit alexander in iij. l. ij. quod standum est arbitrio boni viri qui potissime huiusmodi. **Merare** an communicatur tantam fidem et discretionem habeat ut sciat distinguere inter sacramentum in quo realiter continentur christus et materiale panem. **Secundo** ratione inordinabilis vel quod non volent de peccatis commisit vel non habet dispositum abstinere in futuro. **Tales** enim saltem in secreto monendi sunt ne in tali statu commone et si communicaverint graviter peccant: et rursum si non communicaverint saltem semel in anno non sunt a peccato immunes. **Ubi** dicitur quod non videtur peccare qui communionem omittit ex eo quod ad illam se indispotum videtur cum hoc punire videatur ad reverentiam sacramenti. **Dicitur** quod non peccat propter irreverentiam sacramenti: sed propter indispositionem suam. **eo** quod libet peccator tenet se ad hoc sacramentum disponere saltem semel in anno: et vitam suam corrigeret et emendare. **Ubi** etiam dicit alexander in iij. l. ij. quod quoniam peccator cogitat de malavita sua et intrinsicam exercitiam a dei gratia gratis datam: et extrinsecam a scribis scripture: a voce predicatores et exemplo bonorum ut peccata deponat: si tunc non agit operatur et peccat: de quo uo mortaliter peccat peccato sed negligentia: quod sequitur alia peccata. **Preceptum** dicitur gratie: obduratio cordis et impenitentia. **Ubi** dicitur nec illa quos diabolus. **Ubi** sunt fornicatores: adulteri: blasphemus: usurarius: et tales qui vitam suam emendare non curant. **Ubi** insensati. **Ubi** reprobi. **Ubi** maligni inimici creatoris veri dei. **Ubi** dandi cruciatus etis. **Ubi** dicitur vestra non videtur. **Flete** flete super vos: flete inquit quod in brevis pro delectatione momentanea luetis eternas penas. **Heu** heu quanta crudelitas: quanta impietas quam misera fatuitas non propter pro periculo: propter damno. **Ubi** Incuriosi domate libidine vestras. **Ubi** auari refrenate cupiditate vestram. **Ubi** superbi deponite tumorem cordis: iras: rancores invidias et odia. **Ubi** miseri peccatores purgate conscientias vestras: preparate corda ut digni recipere valeatis sacramentum christi

Ber. de sacro euchar. De myste.

corpus. Ad qd dicitur induci deberetis triplici rone. **P**rima e rone pceptionis. Dicitur namq sancta m ecclesia oib fide lib² vt comunione recipiat. De hoc aute p vagitate rpn varia facta sunt instituta. In ecclesia siquid pmitiua du sanguis chri reces feruebat in cordib credentiu coica bant oes quotidie: vt prz Act. ij. z de pfe. dif. ij. c. Peracta. Lapsu ho rpn vlt² coiois deduct² est ad dies dnicoz. Et de hoc die Aug² de pfe. dif. ij. c. Quotidie. Quoti die eucharistie coione accipere nec laudo nec vitupero: oibus tn diebus dnicoz coiz candu horro. Succedete ho tpe statuz fut vt ter in ano hoies coicaret: vtz in pascha: natali dni: z pereco. vt expsse prz de pfe. dif. ij. c. Et si no hequetius. zc. Secla res. Tpe ho in q charitas refriguit oblis gaut ecclesia laicos ad coione semel tantum in ano: sic prz extra de pe. z re. c. Omnis

Secda e rone recordatois amoris scz que nobis ondit dnus iesus p nobis moriendo cui² mortis signu recordatiuu est hoc sacramentu vt s dictu est. Et habet de pfe. dif. ij. c. Scriptura. c. Qui passus. c. Semel chris Ingratissimi s fuit celendi q coi care negligut saltē semel in anno. **L**etitia est ratio cominatiois: qz ipe cominater de Jo. vj. Nisi māducaveritis carne filij hois z biberitis ei² sanguine: no habebitis vitā in vobis. Cū oi igit diligētia prepare dem² corda nra z purgare pccetias ab omni peccato vt digni efficiamur tanto sacramēto. **H**ec itaq dicta sūt d prima dispositio pparatiua q e dispositio coisecratiua purgatois. **S**ecda est dispositio carnalis mortificatois. Cū em cibus iste sit spūalis oportet an sumptione eius homine fieri spūale p mortificatione carnis siue carnalis inclinatiois reddendo: scz carnem oino spūi subiectaz. Gal. v. Qui chri sūt carne suā crucifixerūt. Et Rdo. vij. Debitores sum² no carni vt fm carne vitam. Si em fm carne viterit: mortemini. Si autē spū facta carnis mortificauerit: viuetis. Ad itaq recipi dicitur tam venerabile sacramentu qd est sacramentu vite spūalis: nisi in corde puro ab oi carnalitate euacuato z cogitatioib² z affectionib² spūalib² pleno. Figura. Preceptu fuerat filijs isrl vt anq agnū paschale comederēt renes suos accingerēt. **L**eo. xij. Sic aut comederit illū: renes vros accingeret. In q docemur accingere renes angulo castitatz qd aiaz cingit z stringit ne se dilater ad carnales voluptates. Legit. ij. Re. vj. de oza q cū bobus recalcitrantib² arca declinaret: retigit arca vt teneret eam. Et iratus dnus percussit eū sup temeritate sua z mortuus e: vbi tradit h ebrei q ea nocte dormierat cū vxore sua. Si oza percussus est a dno z intersectus qz psumpsit tangere arca in q erat māna corp² chrii pfigurās eo q ea nocte iacussit cū vxore sua: qntū putas diuini furoris meret qui posteaq dormiuit cū psubina spm verū dñi corp² accipere psumit. Et qz in qbus cūq etiā in iugatis opus carnale mētis distractione inducit: Ideo de Hiero. sup Barth. Si panes ppositōis ab his qui vxores tetigerant comedi no poterāt qz tomagis pavis q de celo descendit no pot ab his q iugalis² pauloante adhibere cōplexibus ptingit: no qz nuptias cōdēmus: sed qz eo tpe q carnes agni sū manu ducatur sum² vacare carnalib² operib² no debem². Hec ille. S; qz hoc fm conpugritatem z non fm necessitatem in relligēdu est dicit Grego. q talis est suo iudicio relinquendus z hoc s fiat causa plis generāde: vel causa reddēdi debituz. Si vero voluptas dicitur in ope (vt idē sic dicit) tūc phiberi debz ne accedat ad hoc sacramentu. Si aut qras de pollutiōe noturna an impedire debeat sūptione eucharistie. Horādū sū Bon. z Rich. i. iij. dū. it. q imūdicia corporal q e iuncta spūali impedire debet: z hmoi est pollutio proueniens ex crapula z turpib² cogitatioibus pcedētib² in vigilis: z maxime si talis pollutio fuerit cū pctō mortali cōcomitatz vt pcederet ex ea relinquit notabilis mētis distractio. Imūdicia ho pure corporalis nullū horrore imūdicie in aia generās no impedit: auusmōi eēt imūdicia in pedesimiliter imūdicia mēstruoz in muliere: sūmiliter etiā dicit pōt de infirmitate illa q **L**euif. xv. vocat fluxus feminis. Jo etias pollutio puentēs ex illusiōe diabolica aut ex simplici motu nature sic expellentiū supfluu non impedit. Un narrat cassianus. Nouimus fratrem qui cū castimoniaz

ordināde receptōis **F. LXXVIII**

cordis: corpus summa circūspectōe serua-
ret: quoties se ad cōionē dñicam pparat
set immūdo fluxu dormiēs sedabat. Qui
multo tpe a sacrosanctis mysterijs trepi-
dus abstinet: tandē ad seniore hāc detu-
lit q̄stionē: q̄ aduertēs in dicto fratre nec
ē sup̄sūtate nec animi vagis cogitatio
nū illusionibz deditū: a sacrosctō mysterio
cū abstinere nō debere p̄fidētissime cōsue-
ne p̄ hāc fraudē a saluari medicina in p-
pectū fraudaret: quo facto mox p̄tute dñi
una illa p̄tereūte illusionis p̄fuetudo celsi
fauit. **Hec ille.** Et dicit: igit̄ apparet qm̄
cōicatur? debet p̄mo abicere oēs delecta-
tōes sensuales z mortificare: faciēdo car-
nē p̄orsus spūi subiectā: si velit in hoc sa-
crāmēto grām z spūale p̄solatiōne iuenti-
re. Nā sicut dicit **Ber.** Delicate sūt p̄sola-
tōes diuine nec dātur admittētibz aliē-
nas. **Hec ille.** S; tūc cū extraneas dele-
ctatōes vicerit z sensuales, inclinatioes
mortificauerit: tūc in hoc sacramēto spūa-
les delectatōes p̄cipiet. **Apo. ij.** Vincēt
dabo mān. absconditū. In h̄ vtiqz sacra-
mēto est p̄ssimū māna s̄suūssimū atqz
delectabilissimū sub spē sacramētali absco-
ditū. **Figura exod. xvj.** Tūc pluit de mā-
na filijs israel in deserto quādo nihil am-
plius habuerūt de farina quā secū tulerūt
de egypto: sic z de nō p̄solatiōes cele-
stes q̄ diu aliq̄s q̄rit p̄solatiōes terrenas
z in eis delectat q̄ sunt de mūdo tenebrō-
so qui significat p̄ egyptū. **Egyptus enim**
tenebra interpretat̄: sic q̄ p̄z desēda d̄sposi-
tōe p̄paratiua q̄ est d̄spositio carnalis
mortificatiōis. **Tertia ē dispositio cor-
dialis oionis:** v; em̄ cōicatur? an̄ cōmu-
nionē orare p̄ aliquod tps ex corde feruē-
ti z deuoto: vt cū p̄ dicere possit. **Ego ad
re dñe clamauit: z mane oīo mea p̄uentot
te.** Dignū est em̄ vt dū creator dignatur
ad re descēdere: tu p̄ deuotā oīonē q̄ntum
tua p̄mittit iſrimitas ei sole: ter occurras
qd̄ tūc efficere poteris si mēte ab exteriori-
bus reuoces. **Matth. vj.** Tu autē cum
oraueris intra in cubiculū tuū z clauso o-
stio ora patrē tuū. **Ubi Ber.** Ingressus
in cubiculū ē cordis reuocatio: et clausio
ostij ē cordis retentio. per q̄ duo faciliter
cor eleuat. Per orationē itaqz deuotā d̄s-
ponitur mens ad recipiendū spūalem fru-
ctum huius sacramētī. qz sicut dicit salua-

tor **Luc. xj.** Pater celestis dabit spūm ho-
num petētibz se. Debet igit̄ hūiliter ac
deuote orare q̄ cōmunicatur? est: q̄tinus
dignē dñs ei? p̄scientiā ab oī delicto e-
mūdare z illā sibi grām celitus imp̄trari
q̄ dign? efficiat tātū sacramētū recipere.
Patet itaqz p̄tīmā p̄sideratio p̄tinēs ad d̄-
gnitatē receptōis q̄ vicz est consideratio
p̄paratiue d̄spositionis.

Secūda est cōsideratio
p̄comitatiue affectōis vbi vicz p̄sideran-
dū ē cū q̄bz affectionibz d̄s aliq̄s h̄ sacrm
supere. Debet autē cōicans in cōicando
p̄cipue affici triplici affectiōe. **Prima ē**
affectio amaricatiue p̄p̄ctiōis seu cōpun-
ctiue amaricatiōis. In cui? mysteriū p̄ci-
piebat agnus paschalis comedi cū lactu-
cis agrestibz. vt h̄ **Exo. xij.** Lactuce eni
agrestes amare sūt. **Aug.** Panis iste sa-
lus est egris quē lactu? p̄p̄e faciūt dulciō-
rem. Debet autē in hōie cōicaturō puocari
h̄mōi p̄punctiua amaricatio ex triplici re-
cordatiōe. **Primo ex recordatiōe dñice**
passionis q̄ in h̄ sacramēto siḡt. **Thren.**
ij. Recordare paup̄tatis mee z t̄s gres-
sionis. i. vilificatiōis z abstinēz z fellis.
Et t̄nder p̄sona deuota. **Deoria memor**
ero z t̄der p̄sona deuota. **Deoria memor**
ero z t̄der p̄sona deuota. **Uñ z Jo. i.**
xvj. discip̄lis de sua morte tristatibz dixit
saluator. **Vos tristabimini s; tristitia**
v̄ra p̄ter in gaudiū. **Dirum ē p̄fecto q̄ in**
huius sacri receptōe in q̄ sic remōrat p̄si-
lio dulcissimi iesu: s; scindit cor hoīs a
maritudine p̄passionis z q̄ nō resoluit n̄i
**q̄rit amous feruore z q̄ nō p̄suis abso-
be-
tur suauitat; dulcore. Nā licz ibi habeat**
cām amaritudinis p̄siderando ibi dñi sūt
passionē: cām t̄n̄z amous inertimab̄is
p̄siderādo ibi diuinā circa eū affectiōne z
charitatem. Et cām h̄z gaudij z dulcedis
spūalis p̄siderādo tātā desui benignitat;
**te in tā nobilitissima refectione dñici co-
p̄is**
sibi data. Q; at recipi debeat h̄ sacrm cū
recordatiōe dñice passiois lat; manifestū
est: q̄ntā ad hoc institutum est hoc sacra-
mentū vt mēoriā habeam? dñice passiois
In figura hui? p̄ceptū fuit Exo. xij. vt de
sanguine agni poneret sup vtrūqz postē et
i sup̄limaribz domoz. Postes sustinetes
edificiū spūale qd̄ p̄cipue p̄sumat p̄ cha-
ritatē: sūt fides z spes. vñ **Heb. vj.** fūdat

De venerabili sacro De myste.

mentū fidei stat. **Secūdo**. Spem sicut anī
corā anie habem? tūc atq; firmā. Debe-
m? itaq; de sanguie veri agni ponere su-
p fide credēdo indubitan? ipm p nra redē-
ptiōe gūsum: z sup spem nram q ex san-
guine chri pūpue firmitatē habz. Supli-
mīnaria aut dom? anie sunt: intellect? et
volūtas q linri dnt chri sanguine. Debz
em hō in hoc sacro p̄siderare p̄ intellectu
dñi sui passiōe z sic ad amozē ei? accēdi
p̄ affectū et voluntatē. **Secūdo** debz cau-
sari p̄dicta amaricatio ex recordatiōe p̄-
p̄te offensiōis q̄ offendit dñm suū tābeni-
gnuz q̄ tñ tādulciter adest in hoc sacro ad
nram refectiōem. ij. **Loz. vij. Cōtristati**
estis ad p̄niam: cōtristati em estis fm̄ deū
vt in nullo detrimentū patiamī ex vobis
Que em̄ fm̄ deū tristitia est: p̄niam in sa-
lute stabilē opat. **Tertio** ex recordatiōe
diuine dehonozatiōis: qz vics mlti deho-
nozāt dñm irreuerent: in deuore: z in ho-
neste accēdētēs ad sacm̄ in q̄ tñ ondis tā-
ta dei bonitas z dulcedo ineffabilis: z mi-
seri hoies nō timēt sibi iniuriā facere. Jo.
xvi. **Plorabit? z flebitis** vos p̄ mea deho-
nozatiōe: mūd? aut gaudebit gaudio q̄dā
insano sicut freneticus ridet z gaudet.
Secūda est affectio veneratiue hūilitatio-
nis. Debz em̄ sumi cū maria reuerētia vt
s. hūilitato corde/ z mēte deuota occurrā?
chro saluatori. **Eccē. xxxij. Pro reuerentia**
accedet tibi bona gfa. i. eucharistia cū m-
tificatione bonoz spūaliū. Debem? autēz
ad hmoi reuerētia induci p̄cipue ex tripli-
ci p̄sideratiōe. **Primo** ex p̄sideratiōe
diuine maiestatz q̄ tābenigne nobis adesse
dīgūt in hoc sacro. Vere nō est alia na-
tio tāgrādis q̄ habeat dōs appropiāntes
sibi sicut de? nō adest nobis. Debet itaq;
hō diligētē attendere qd̄ accipit: qz dñm
maiestatz. **In figura** h? p̄ceptū est filijs
ist? **Et od. xij. ne de agno pascale comede-**
rent erudū qd̄. In q̄ docemur q̄ nō debz
sumere hoc sacm̄ crudū. i. indiscretū z nō
dīiudicatū ab alijs abis **Prover bio. xxij.**
Quā seder? vt comedas cū p̄nape diligēf
attēde q̄ posita sunt anī faciē tuā. Debem?
em̄ attēdere qz que accipim? scitūs scōz ē
et ois scitatis origo ver? de? z ver? hō.
Capacitas em̄ hui? sacri est in mēte/ nō i
ventre. Et iō aia duabz potētjs accipe dz

vt. i. intellectu? illūinat? fide: z vltas in?
flāmata charitate chm̄ accipiat. Per qd̄
hō nō in se chm̄ trāfformat: sed ipe in cor-
pus chri mystici trāfformat p̄ charitate.
Amb. Lib. iste nō in ventrē vadit sed in
mentē. **Secūdo** ex p̄sideratiōe hūane fra-
gilitatz z vilitatz: qz. s. vnicul? vilit acq-
cedit ad dei maiestatz: z seru? indign? ad
dñm z regē glie. Debet ḡ cōicatur? cū re-
uerētia z honore z pectoris tūctiōe dicere
verba **Lenturiōis Bar. vij. Dñe** nō suz
dign? vt intres sub rectū meū: sed tm̄ dic
verbo et sanabit aia mea. Nota bñ verba
et senti affectiōe q̄ dicit: **Dñe** nō sum dī-
gnus (senti hic tuā indignitatē: tuā vilitatē)
te: tuā mīlitate: vt intres tu q̄ es dōitas
infinita: sub rectū meū: cōicando te mibi:
sed tm̄ dic verbo. i. salutē dona ex gfa: sa-
nabit aia mea: in p̄nti p̄ gfa: z in futu-
ro p̄ gliaz. **Dz itaq;** hō se oino indignū tu-
dicat: ex p̄p̄is meritis: s; dz in dñi morte
sperare innitēdo sup baculū crucis. **Fi-**
gura. **Preceptū** fuit vt comedētēs agnuz
pascale haberēt baculos in manibz. In q̄
docemur habere baculū crucis q̄ p̄regamur
a diabolo. **j. Reg. xvij. Dau. d. tulit** bacu-
lū p̄tra gōtia z illū sp̄ habebat in manu.
Tertio ex p̄sideratiōe aliene exēplari-
tis. **Deuotissimū** habem? exēplū qd̄ d
brō **Hiero. in suo trāitu Eusebii** narrat.
Nā quidā frater scitissimū corp? iesu artū-
lit ad eū: qd̄ vbi hiero. vir dei videre pot-
tuit (nobis cū auxiliātibz) p̄stravit se in ter-
rā p̄tin? z voce et lachrymis q̄ntū potat
clamabat di. **Dñe** ego sum vt sum dī-
gn? vt sub rectū meū ineres: **Deruit** hoc
p̄tō: hō: **Lerte** dñe nō sum dignus. **Lur-**
nūc tantū te hūiltas: vt patiaris ad hoies
descēdere publicanū z p̄tōre: **Lur** p̄p̄-
quus esset sacerdos: eriges se vir glōiosus
genibz flexis: cūctis cū tenētibz magnis la-
chrymis z iustitjs z p̄p̄lurtes pcutiens
pecc? suū dī: **Tu** es dñs me? z de? meus
q̄ p̄ me passus es: **Lerte** tu es ille q̄ cū dōs
esses an tpa z sine p̄cipio a deo p̄re gen-
tus eterna z inuestigabili gnatiōe: q̄ cum
ipō p̄re z sp̄scō vn? de? es: p̄manēs illb
qd̄ eras z es: intra vni? puelle corpūsculū
te clausisti factus hō: mltaq; alia addidit
verba: deuotissimis mysterjs plena: q̄
finitis vir dñi glōiosus sacm̄ suscipiēs ad

ordināde receptōis Fo. LXXIX

terrā supin⁹ dedit. Deinde man⁹ in mo-
 dū cruc⁹ tenēs / Simoēs pphe variētū
 decāuit: q̄ finitō apparēte luce q̄dā mi-
 rabili⁹ hęc vita migrāuit. **Hęc Euseb.**
Exemplū etiā reuerētie inductū habē⁹
in Joāne baptista: q̄ in mīs vtero scitifi-
catus: a puericia in eremo puerat⁹: et a
dño inuitat⁹ vt eū baptizaret: timuit tan-
**gere verticē dñi. Un̄ cārat ecclia: Bap-
 tista p̄remuit r̄ n̄ audet tāgere sc̄m dei p̄ri-
 cem: sed clamat cū tremore / sc̄ifica me sal-
 uator: quō n̄ timet hō pctō: sumere to-
 nū ch̄i corpus tā glouificatū: si innocētissi-
 mus ioānes timuit ip̄z tāgere adhuc pas-
 sibile r̄ mortale. Itē narrat Gual. exēpla
 quedā timoris r̄ reuerētie inductiua. Nar-
 rat em̄ q̄ sacerdos quidā lubric⁹ r̄ imun-
 dus: corpus ch̄i q̄i h̄ridie polluto ore su-
 mebat. et vide vindictā dei. Os eius ar-
 ca nāsum r̄ mentū est versum: r̄ lingua cō-
 putruit / ita v̄vix̄ p̄ ab amicis suis p̄flet
 sustineri. Sic r̄ sacerdos i gallia fuit cur-
 man⁹ in missa sup arā extēse igne celesti
 vsq̄ ad cubitos sunt p̄buste. **Hęc Gual.**
Itē legim⁹ De quodā monacho q̄ a beato
Bern. amonit⁹ ne ad sac̄ accederet: n̄
hilo min⁹ accessit. Qui ait Bern. Iudicē
dñs inter me et te: dās ei corp⁹ ch̄i: r̄ sta-
tim guttur eius ruptum est r̄ inde exiuit
corpus ch̄i. Illeg⁹ miserabilis expirauit.
Ad hoc etiā valet exemplum de brā ma-
gdalena q̄ tāseruenter dñm diligebat r̄ tā
deuote ei r̄ viuo r̄ mortuo seruiat: r̄ tñ
phibita est tāgere pedes dñi. Un̄ Jo. xx.
dicit ei dñs: Noli me tāgere. Itēz brūis
Harē tantā ad ch̄i corpus reuerentiā
habebat: vt sibip̄i pollice absconderet vt
reprobis sacerdotio haberes. Hęc itaq̄
r̄ similia exempla p̄siderare debem⁹ cum
ad hoc sac̄m accedere volum⁹ vt sic ad
timorē r̄ reuerentiā inducamur. In si-
gura hui⁹ p̄ceptum fuit filijs israel vt co-
mederet agnū pascale habētes calciamē-
tā in pedib⁹: s̄m Greg. calciamēta facta s̄
pellib⁹ animalium mortuoz dant intelligē-
re documēta r̄ exempla patrū defunctorū.
Et hęc debem⁹ habere in pedib⁹. i. affecti-
onib⁹ que portāt aim. sicut pedes corpus.
Vel etiā p̄ calciamēta que sūt de pellib⁹
animaliū mortuoz (vt dictū est) docemur
p̄siderare affectiue moriēdi necessitatem**

vt p̄ hoc inducamur ad h. militatez det-
 timorē r̄ reuerentiā. **Patz itaq̄ de sc̄da**
affectiōe q̄ debet esse in cōmunicāte q̄ est
affectio veneratione humilitatis. Ter-
tia est affectio desideratiue interioris. Dē
em̄ aliq̄s sumere corp⁹ ch̄i cū ingēti des-
derio pueniēdi ad finē vltimū que intēdi-
mus. i. ad clarā diuine maiestatis visionē:
vt cū desiderio incozpendi ch̄io vt mem-
brū eius: ita v̄ dicat deuota ania ch̄isti
sponsa illud Can. v. Veniat dilect⁹ me⁹
in hortū suū. Aug⁹. Nota vita boni ch̄i:
stani sanctū desiderū Quod desideras:
nōdum vides: sed desiderādo capax eris.
Debet autē hoc desiderū p̄ocari ex tri-
plet cōsideratione. Primo ex cōsidera-
tionē diuine charitatis tā ineffabilis r̄ mi-
rabiliter in hoc sacramento ostēte: rōne
cuius accendi debet hois desiderū in dñi
Figura. Filijs israel p̄ceptū fuit Ero. xij.
ne de agno pascale comederet aliq̄d coccum
aqua: sed assum tñ igni. Nota: Aqua bul-
liens eleuat q̄d est in porto vsq̄ ad sūmūz
et ibi multoties apparet esse magnū q̄d:
cū tñ q̄ nihil sit. Sic hypocrite falso p̄ten-
dunt signa r̄ lachrymas deuotiōis r̄ re-
uerētie r̄ sanctitatis: r̄ sepe nihil est in fun-
do porti. i. in corde. Debet sumi hoc sa-
cramentū nō in deuotiōe ficta: sed arden-
ti desiderio charitatis feruetēz: ex medita-
tionē dñice passionis r̄ diuini amoris qui
est ignis sp̄s sancti. Et sic debet sumi as-
sum igni. i. in corde igne charitatis inflā-
mato. Periculosuz p̄ceptū atz detestabile ē
cū tedio cordis aut torpore accedere ad h
sacramentū in q̄ cōtinet sūma diuinitas: r̄
finita bonitas: et immēsa iocūditas. De-
bet itaq̄ accipi cū igne charitatis illūina-
tuo cordis: r̄ nō in igne turbido r̄ fumo-
so cupiditatis terrene aut carnalis volu-
ptatis qui est excecatiū mētis. De quo
p̄s. Supcecidit ignis r̄ nō viderūt soles
Un̄ corda tali igne inflāmata nō sentiūt
hui⁹ abī dulcedine: sicut nec p̄raui filij israel
deliciosi et cupidi dulcedinē māne. Num.
xj. Ania mea arida est: nihil aliud vident
ocli nr̄i nisi man. Ania nr̄a nauseat sup cū-
bo isto lenissimo. Sc̄do ex cōsideratiōe
ne mūdane vanitatis q̄ ita trāstoria est.
Figura Ero. xij. p̄ceptū est vt come-
dētes agnū pascale habētes renes accin-

De venerabili sacro. de mysterio

ctos et calciam in pedibus: et baculos in manibus qui sunt signa hominis parati recedere et peregrinari. Heb. xij. Non enim hic civitate manentem sed futuram inquirimus: quam inquisitione maxime facimus. Duote sumendo corpus domini. **T**ertio ex consideratione eterne felicitatis: quoniam in hoc sacro figuratur: ut super dicitur est. **F**igura. preceptum fuit Exod. xij. ut agnum pascale comederent festinantes. In quo docemur sumere hoc sacramentum serventem desiderio cito percipiendi effectum eius quod est incorruptorari christo et ingredi supernam requiem. Heb. xij. Festinemus ingredi in illam requiem. Pars itaque secunda consideratio pertinet ad dignitatem receptiois quod est consideratio coicantie affectio-

Tertia est consideratio consecratione devotiōis. Nam post receptioem hoc sacri debet servare in homine mirabilis devotio quod precipue debet esse triplex. **P**rima est devotio gratiarum actionis. Debet enim devotissime gratias agere deo de tanto precepto beneficii. Col. ij. In omni fructu portari. scilicet presentia tante maiestatis: sicut potentia claritatis eius cum gaudio gratias agentes deo et patri quod dignos nos fecit sortis scripturarum in lumine: quod eripuit nos de parte tenebrarum et transtulit nos in regnum filii dilectionis sue in quo habet redemptioem in remissionem peccatorum. **H**ec ille. Sed heu heu multi ingrati sunt post tanti sacri receptionem: divina bonitate minime recognoscetes et ad peccata sua redeunt. **S**ecunda est devotio sacre meditationis: debet enim devotissime meditari circa dulcedinem huius sacri et passionem domini iesu. ut dicitur cum psalmo. In meditatione mea exarsit sicut ignis. scilicet charitatis. **T**ertia est devotio virtuose operatiois. Tunc enim debet homo laborare tota animi devotioem desiderio in virtuosis operibus et in omnibus devote incedere per viam salutis. Ad hoc enim recepit hoc sacramentum tanquam viaticum fortificationis ad debellandas tentationes et perfidias virtuosas operationes. **C**aveat ergo ne in vanum recepit. ij. Cor. vj. **E**xhortamur ne in vacuum gratiam dei recipiamus. **P**er itaque primum mysterium spirituale pertinet ad receptioem hoc sacri: quod mysterium est purgatio devote receptiois dignitas.

Secundum mysterium est desiderata dignitas receptiois fructuositas sive virtus.

Digne perfectio eucharistie receptio multum est fructifera. **U**bi de hoc sacro pre exponitur illud Apoc. vi. **E**t utraqque parte flumini. scilicet gratie copiosissime in christo exitis: lxxvii vite. scilicet hoc sacramentum vivificationis afferens fructus duodecim. **P**rimus fructus est peccatorum purgatio. scilicet venialium et quoniam mortalium obli- torum. **Q**ui per hoc sacramentum purgatur venialium habet dicitur. di. ij. c. **L**uce. c. **S**i quis dicitur. et c. **B**enedictione. **U**bi etiam Ambrosius. de sacris de **I**ste panis quidam sumit in remedium quod **I**stidiane infirmitatis. **Q**uare autem sit iste fructus. scilicet remissio venialium patere potest si **P**er **n**atio ne non inducat: inserit tamen tria precipua nocumeta. **P**rimum: quod servore charitatis diminuit. **S**ecundum: quod ad mortalia disponit. **T**ertium: quod ad penam purgatorum que gravissima est obligat. **D**e his alibi. **P**er hoc est sacramentum purgant mortalia obli- torum. **S**i factum ablutio scelere: et hoc intelligitur obli- litis: facta inquisitione sufficit: ut dicitur. **U**bi dicitur. **S**co. in. ij. di. ij. quod si quis facta dicitur **g**enti exactione non recordare. nisi de vno peccatorum suorum et de illo dicitur. **I**nterest per- culari: et de obli- torum in generali: coicando remissionem et gratiam christi obtineret. **E**t mortuos peccata obli- torum facit ad memoriam reducit. **E**t tunc tenet homo post susceptum christi corpus. **P**er hoc potest percipi de illis in speciali. **S**e- cundus fructus est animarum vivificatio. **P**restat enim et primum vitam aeternam: et hoc ratione percipi. scilicet christi quod de se dicitur. **I**o. xij. **E**go sum vita: peritas: et vitam. **E**t **I**o. vj. **Q**ui manducat me et ipse vivet propter me. **S**icut lignum vite comestum: vitam servabat. ut dicitur. **Gen. ij.** sic divina sapientia dicitur. **Sap. ij.** **L**ignum vite est his qui appetiverunt eam: et qui tenuerit eam vivet. **P**ropter quod dicitur. **I**o. vj. **N**isi manducat carnis filii hominis. et bibe- rit sanguinem filii hominis. non habet vitam in vobis. **I**bidem. **E**go sum panis vite. **T**ertius est illuminatio. **P**er devotam enim sumptionem huius sacri atque per devotam mensuram auditioem in quibus spiritus sanctus madducat: mentales oculi illuminantur. **I**n cuius mysterium. **Reg. xij.** cum ionathas mel gustasset aperti sunt oculi eius. **I**te **Tob. ij.** ex felle piscis ro- bias illuminat. **F**el piscis: est passiois christi amantudo in hoc sacro spiritata. **H**oc est etiam collyrium quod mens in tenebris ambulans inungi dicitur. **Apoc. ij.** **C**ollyrio inunge oculos

ordināde receptōis Fo. LXXX

tuos vt videas. Illūnat itaqz mēs hūat
 na p hoc sacm pēpue ad diuinā bonitate
 pamply? remplāda. Quart? est refes
 cno seu cibatio. Jo. vi. Caro mea
 vere est cibz. Sicut ei ait Rich. in. iij.
 vi. Quādmōdū aie vegetatiue (q est
 formale pncipiū natural' vite gñabiliuz et
 corruptibiliū) de' indidit pōtentiā gene/
 ratuā p quā res viuēs efficiat: z augmēta/
 tiuā p quā res viuēs augmentat. z nutri/
 tiuā p quā nutritz in esse pferuat qdū vi/
 ut recuperando id qd successiue depditur.
 Ita p ipe misediāz chris trīa inter sacra
 instituit. Per qz vniū aia efficiat viuēs vi/
 ta spūali: z hoc est sacm baptisimī. p aliū
 pō in viuēte spūaliē vita spūalis auget et
 roborat: z hoc est sacm pfirmatiōis. per
 aliū aut nutrit z pferuat: z hoc est sacm
 eucharistie p qd repaf qd qēdie d feruo
 re charitatis depdit: z pprerea daf sub si/
 militudine cibi z potz: p hoc aut reficitur
 mens hūana/ qz dū p hoc sacm sentit se
 tantū a deo amari qz p nobis mori voluit
 et corp? sic mirabil' nobz tribuit: igne
 charitatis inflāmat z in deū trāformatur
 Jo. Ps. Iusti epulētur z exultēt z delectē
 tur in leticia. Quint? est grāy augmē
 tatio z virtutū atqz meritū. In anno.
 de officio missē. ij. p. c. vi. ait. Per huius
 sacri virtutē vniū erse putes augetur: et
 oim grāy exuberāt charismata. Nec mirz
 qz d' oīs Jo. vi. Qui mā. car. meā et bi.
 meū sang. in me mā. z ego in eo. Per hoc
 itaqz qz corp? chri sumit: pncipies effi/
 cimur oim bonoz qz chris i illo corpe ope
 ratū est: ieiunādo: p dīcādo. vīgilādo: dīf
 currēdo: z orādo: z sic de alijs. Insup pti/
 cipes efficiuntur meriti sue passiois. In di
 cit Tho. qz in qlibet missa inuenit ois fru
 ctus: et vtilitas quā chris in parascene o/
 perat? est z in cruce. Itē accipit in hoc sa
 cramento participatiōe oim meritū to/
 tius ecclēz oim serōz. Hinc est qz in sym
 bolo fideri dicim? Credo serōz cōionem.
 In Alb. mag. Per vey chri corp? oēs
 nos oibz chri gratijs z oim fidelū cōica/
 mus. Propter qd etiā cōmūno dī. Per h
 itaqz sacm pncipam? meritis z virtutibz
 oim patriarcharū: pphetarū: apkoz: marty
 rū: pfectoz: virginū z angeloz atqz electo

rum oim: qz oīa a chro in corp? ei? mysti
 cū fluxerunt: z de quolibz in quolibz p gra
 tiam spūscī redundāt. In dulcissimū
 iesus pōt dicere cuilibet digne cōganti il
 lud qd Jacob ad Laban dixit Gen. xxx.
 Hodicū habuisti anteqz venīre ad te: et
 nūc diues effectus es: bndicit tibi dñs ad
 introitū meū. Et vere bndicitur hō ad in/
 troitū chri in hoc sacramento: qd nō vtiqz
 mutat in hōem sicut cibz z potus corpal'
 sed p ipm hō mutat z transformaf in deū
 et incorpaf ipsi deo. Unde vox diuina ad
 Aug? de. Nō tu me mutabis in te sed tu
 mutaberz in me. Sic dicit chris cuilibz cō
 mūcāti. Non tu me zc. Quod em deus
 est ex natura: hoc fit homo p grām qui di
 gne cōmunicat. Ergo de? habeat pō/
 tentiā infinitā: sapientiā eternā: z imensāz
 bonitatē. Ex ei? qz potētia homi in hoc sa
 cramento cōmunicata efficiat homo poten/
 tior ad virtuose opandū. Ex eius sapien/
 tia efficiat sapiētiōr ad electionē boni z re/
 furatiōē mali. Ex eius bonitate efficiat
 magis pius z charitati? atqz pacificus.
 Per igit quō fit augmētatio gratiay p h
 sacramentū. Alter tamē qz p sacm pfirm/
 mationis (vt dicit Tho. iij. p sacm pfirm/
 mationis auget z pncipat gratia ad pfi/
 stendū ptra exteriores impugnationes inf/
 micoz chri. Per hoc aut sacm augetur
 grā z pncipat spūalis vita ad hoc qz hō in se
 ipo pfect? existat p pūctiōē ad deū.
 Hoc Tho. Sext? fructus est fortifica
 tio. Dentē em roborat vt cibus corpalis
 corpus. Per hoc em deuore sumptū robo
 ratur ppositum pncipedi. In cui? figura
 Helias roborat? est cū cōmēdisset panēz
 subanericū. vt hz. ij. Reg. xij. Subcine/
 ricius panis est hoc sacramentū sub cōdes/
 ribus accidētū occultatū. Septim?
 est satisfactio. Et hoc sibi cōuenit duplici
 ratione. Sicut em dicit Thomas. ij. ij.
 parte. qsti. lxxij. Hoc sacramentū simul ē
 sacrificiū est sacramentū. Sacrificiū est
 inqntum offertur et inqntum cōmēorat
 passionem chri: qua seipm tradidit obla
 tionem z hostiam deo in odore suauitatis.
 vt dī Ephes. v. Sacm pō inqntū sumit
 z inquantū ibi chris sub alia specie occul
 tat. Effectū h sacramenti hz in eo qd sumit

De venerabili sacrō. De myst.

Effectū autē sacrificij habet in eo qui offerret: in his p q̄b offeritur. Si ergo p̄sideat ut sacramentū q̄r ut sic habet nos nutrire et unire ch̄o et in eū transformare q̄ q̄ dē v̄n̄o fit p̄ charitatē q̄ operit multitudine peccatorū: et ex cuius fervore sequitur aliq̄s remissionē nō solū culpe sed etiam pene. Iō inq̄ntū sacramentū cōcomitanter satifacit: nō q̄ p̄ hoc p̄sequet remissionē tori pene sed scdm̄ modū sue deus̄n̄ōis atq̄ feruoris. Si autē p̄sideret ut sacrificiū: habz vim satisfactiua nō solū p̄ culpa: sed etia p̄ pena et p̄dest his p̄ q̄bus offert tā viuis q̄ defūctis. Sed in satisfactiōe magz oblationis: ut patz Luc. xij. de vidua q̄ misit duo minuta: de q̄ dē d̄s q̄ plus oibz misit: ponderato vitz suo affectu: q̄uis ergo hec oblatio ex sui q̄ntitate sufficiat ad satisfaciendum pro omni pena tamen fit satisfactoria illis pro quibus offertur vel vel etia offerētibz scdm̄ sue deuotiōis q̄ntitatē et nō semp p̄ tota pena. Alexā. papa de p̄e. dist. ij. c. Nihil. Nihil in sacrificijs maius esse p̄t q̄ corpus et sanguis ch̄i nec vlla oblatio hac potior: est s̄ oēs precellit: q̄ pura p̄cientia d̄no est offerenda.

Octauus fructus est defensio siue p̄seruatio a peccis futuris. Defendit em̄ ab impugnatione triū hostiū. s̄. mūdi: carnis: et demonis. Primo defendit a mundo. Per hoc em̄ sacramentū gr̄a roborat et cōfirmatur cor: hois in amore ch̄it̄io retrahit ab amore mūdi. Ps. Panis cor hois cōfirmat. Et Aug. sup̄ Jo. Secur⁹ accede panis est nō venenū. Ps. Si ambulauero in medio ymbre mortis. s̄. in hoc mūdo: nō timebo mala q̄m̄ tu mecū es: p̄ hoc sacramentū.

Secūdo defendit a carne et fom̄te m̄tigādo sicut aq̄ refrigerat ignē. Hinc ps̄ in p̄sona deuote cōicāt. ait. Super aq̄s refectōis educauit me: atq̄ meā p̄uertit. s̄. ad sp̄ūalia q̄ ielīnata sūt ad carnalia. In figura hui⁹ cū māna descēdebat et ros. Tertio a demone defendit inq̄ntū est signū passiōis ch̄i p̄ quā victi sūt demones. Iō impugnationē eoz repellit. Ps. Parasti in p̄spectu meo mēsam aduersus eos q̄ tribulāt me. Ebr̄y. sup̄ Jo. Ut leones flāmā spirātes de mēsa d̄ni recedimus terribiles demonibz facti. Hec

ille. Notandū tū q̄ hō q̄ fm̄ statū p̄nt̄ v̄l re sp̄ est flexibilis et ad bonū et ad malum. Iō h̄ sacm̄ n̄ aufert hōi possibilitatē peccādi. Licet se h̄eat p̄tutē p̄seruatiua et de p̄sensuā a peccō. An̄ licz nō p̄firmet penitē in bono: dat tū firmi⁹ p̄positū cauendi a peccis. Narrat cesari⁹: q̄ in ciuitate remēsi miles q̄daz p̄sobrinā suā cōcubinā h̄ebat cui tāto p̄glutinat⁹ sūt amorē et nec ad moitōe nec excoicatiōe nec aliq̄ hūana p̄e cūdia ab ea veller se pari. Tandē tacet in firmitate: timore mortis vocauit sacerdos: cui cū lachrymis p̄fessus ē: quē cū sacerdos moneret ut tā illicitā abnegaret cōmixtionē et illā p̄sonā a se amoueret. Respondit. D̄ne nō possum. Dilite itaq̄ in sua obstinatiōe p̄seuerāte: sacerdos recel⁹ sit cū corpore d̄ni qd̄ fecit ad cōicandū milite attulerat. Exeunt autē de domo sacerdoti: occurrit b̄tus bernard⁹ interrogās eū q̄ se infirmū nō cōmunicasset. Tam̄ at̄ intelligēs: ait sacerdoti. Reuertere mecum ad infirmū. Cūq̄ reuersi essent: vir sc̄tus militi iam morturo ea q̄ saluērat suā sit. Ille autē cū p̄ter tā dicta obedientiā in oibz sponderet: ait vir sc̄tus. Nūq̄d̄ doles q̄ volūtate resistēdi h̄re nō potes? At ille dixit. D̄ne valde doleo. Quo audito abbas: ait sacerdoti ut corp⁹ d̄ni daret infirmo. Mira res. Statim ut saluato: intrauit: salus facta est huic domui. Ab illa ei hora p̄fecte odire cepit quā an̄ illicite amauerat. Ait autē. H̄ras ago deo q̄ me lib̄erauit q̄ mō diabolū libent⁹ viderē q̄ illā. Sicq̄ in bona p̄fessioe et p̄ritiōe m̄grauit ad d̄m̄. hec cesari⁹.

Non fructus est releuatio. Si em̄ hō ex hūana fragilitate vel diabólica teratōe post cōtōneruat in pecc̄m̄: facili⁹ surgere p̄t q̄ si nō cōicasset. Rō: q̄ sicut dictū ē per h̄ sacm̄ aia foetificat. Facili⁹ autē ē fort̄i resurgere q̄ debili quēadmodū in naturalibz videmus: S̄z q̄dā nimis pussillanimes inantiōre delusi abstinent se ab h̄ vitali sacfō d̄ ceteres reciduatōez p̄ cōtōne esse multo grauiorē q̄ sine cōione. Juxta illud Joā. v. Uade et iā apli noli peccare ne deteri tibi p̄tingat. Nō intelligētes q̄ d̄ns nō d̄t rit. Ampli⁹ nō pecces: s̄z noli peccare. s̄. nō habeas ap̄positū peccādi. Tales itaq̄ p̄ cōdē h̄nt cadere et nō resurgere sic cadere et

ordināde receptōis. Fo. LXXXI

furgere cū tñ p̄mū sit diaboli cū: scdm hu
manū. P̄mū est mali gntar blasphemie:
scd̄z fragilitat̄ hūane. P̄mū volūt eē de
mōes: scd̄z hōies / qz hūanū est peccare: s̄z
diaboli cū est pseuerare. **Decim⁹** est pse
ueratio. s. in via dei. **Des** qd̄ ptutes etiā
sine pseuerātia puḡre p̄nt 3 vicia / sed vin
cere nunq̄: Sola em pseuerātia viciat: sal
uum facit ⁊ coronat. **Dat. r.** Qui pseue
rauerit vīqz in finē hic salu⁹ erit. **Eccl. 10.** Sa
cra cōio hōiem p̄firmat ⁊ roborat: iō pse
uerare facit. **Un de Helia dr. ij. Re. xix.**
q̄ ambulauit in fortitudine cū illi⁹ vīqz
ad montē dei orēb. **De** em̄ interpretat so
litudō. **Et** p̄ hoc signat q̄ hō p̄ virtutem
hōmōi sacri ambulat in via dei q̄sqz ania
soluta a carne q̄t sola remaneat dū corp⁹
terre tradit ⁊ ania sursum eleuat. **Un**
decim⁹ fructus ē sūme diuinitat̄ qd̄ p̄
gustatio. **Innocē.** Sapia dei q̄ se p̄ vībi
lia manifestat volēs euidenter oñderi q̄
sp̄a est cū aniaz / carnē assumptā posuit
in edulū vt p̄ cibū hūanitat̄is inuitaret
ad gustū diuinitat̄: de q̄ **P̄s.** Gustate et
videte qm̄ suauis est dñs. **Ibi** q̄ppe gusta
ri pōt diuina bonitas siue largitas in refi
ciedo: et diuina sapia in viuificādo. **Ham**
vñ mors oñebat. s. ex gustu: inde vita re
surrexit. **Dicit** q̄ppe fuerat **Ade Gen. ij.**
In q̄cuqz die cōeder̄ morte morier̄. **De**
hoc aut̄ dr̄ **Jo. vij.** Siquē māducauerit ex
hoc pane: viuet in eternū. **Ibi** em̄ p̄gusta
ri pōt diuine dulcedis immensitas. **Nā** lz
ibi sit amaritudo p̄pter recordatiōne pas
sionis: tñ ibi ē summa dulcedo p̄pter expi
entiā p̄sumati amor̄: quē ch̄s nob̄ oñdit.
Quid em̄ dulci⁹ q̄ sentire se sic inextiabi
liter amari a summo ⁊ vero deo. **Sap. xij.**
Q̄ suauis est dñe spūs tu⁹ in nob̄. **Est**
forte q̄r̄: **An** q̄libz iust⁹ sp̄ beat hūc effe
ctū siue fructū delectatiōis seu p̄gustatiō
nis spūal̄: **Rūder Alex. q̄ nō.** **Quis** iust⁹
accedit ad altare ita tepide ⁊ in deuore si
ne debita reuerētia ⁊ timore ⁊ cū rāta distra
ctiōne ani q̄ nullū reppozat q̄modū: lz nō
incurrat offensam mortale. **Ad h̄ q̄ re**
portet hūc gustū spūalē ⁊ delectatiōez: o3
q̄ se p̄parat diligēt̄ p̄siderādo ad qd̄ acce
dit vt cū deuotiōe ⁊ reuerētia accedat: et
cū alijs p̄diciōibz sup̄ posit̄. **Duodeci⁹**
fruct⁹ ē gl̄ie adeptio. **In** h̄ ei sacro p̄tinet

ip̄e ch̄s et remēorat ei⁹ passio p̄ quā nob̄
aperuit aditū gl̄ie: s̄m illō **2eb. ix.** Nou
testamēti mediator ē vt morte intercedē
te in re. e. p̄. q̄. e. sub p̄. te. repromissioz accē
piat̄ q̄ vocati sūt etne hereditat̄. **Et Jo:**
vj. Siquē mādu. et h̄ pa. viuet in eternū.
hic p̄ grām: ⁊ in futuro p̄ gl̄iam **Parz** igit̄
ex diet̄ q̄ fructuosa sit eucharistie digna
receptio. **Apparet** igit̄ in h̄ sacro maximū
donū dei. **Nā** h̄ b̄ri in p̄tia ch̄o fructū le
tius q̄ nos: tñ in eucharistia ch̄im sumi
fructuosū in q̄ntuz p̄ficere possum⁹ nō so
lū in accidētali p̄mio: sed etiā in essentiali:
b̄ri n̄ nō. **B̄ri** qd̄ ch̄im h̄nt securi⁹: sed
nos mirabili⁹. **Sz** cū tot sint ⁊ tā excellen
tes hui⁹ sacri fruct⁹: pōt aliq̄s q̄rere **An**
expediāt q̄tidie eucharistia sumere **Rūdz**
Tho. in. iij. di. xij. notādo q̄ in h̄ sacro re
quirit̄ ex p̄te recipiētis desiderii p̄uictio
nis ad ch̄im qd̄ facit amor et reuerētia sa
cramētū q̄ ad donū timor̄ p̄tinet. **Primū**
incitat ad frequentatiōez hui⁹ sacri q̄tidia
nā: s̄z scd̄z retrahit. **Un** siq̄s exp̄imētali
cognosceret ex q̄tidiana sumptiōe feruore
charitat̄ augeri ⁊ reuerētia nō minui: de
b̄ret q̄tidie cōicere. **Si** aut̄ sentiret p̄ q̄ti
dianā frequentatiōe reuerētia minui ⁊ fer
uore nō multū augeri: talis deberet inter
dū abstinere vt cū maiori deuotiōe ⁊ reue
rētia postmodū accederet. **Un** q̄ntuz ad
hoc vnusq̄qz relinq̄ndus est iudicio suo.
Et hoc est qd̄ **Aug⁹. dr.** **Dicit** q̄sp̄ia nō
esse accipiendā q̄tidie eucharistia: ali⁹ af̄
firmat q̄tidie sumēda. **Faciat** vnusq̄qz il
lud qd̄ fm̄ fidē suā pie credit esse faciēdū.
Hec Aug⁹. Et p̄bat exēplis **Sachet** et
ceteriōis: q̄ vn⁹ recepit dñm gaudens.
Ali⁹ dr̄: **Nō** sum p̄ign⁹ vt intres sub rey
ctum meū: et vterqz miam p̄secut⁹ est.
Parz itaqz scdm̄ mysteriuz sp̄ale p̄tius
ad eucharistie receptiōez: qd̄ est d̄siderāda
digne receptiōis fructuositas.

Ertū mysteriū est abomināda i
digne receptiōis detestabilitas q̄
maxime apparet ex tri(b).
Primo ex grauissima p̄partioe.
Secdo ex turpissima villp̄sione.
Tertio ex ingratiissimo p̄diciōe.
Quidio igit̄ ex grauissima
p̄partioe siue ass̄tatiōe. **Hoc** ei p̄tini re
223

De venerabili sacro. de mysterio

putat sile peto eoz qd chm crucifixerit. j. **L**oz. xi. Quicunq; madauerit pa. huc r
berit cali. omi ind. re? erit cor. r san. omi.
Ho. acti chiz occiderit puniet. Sicut ar
dr Tho. in. iij. p. q. lxxx. Hec ppatio atre
dit sui similitudine: qz verus petm p mittit
ptra corp? chm: no aut fm crimis qntita
te. petm em occidentiu chm fuit mltro g
tius. Primo qde qz fuit ptra corp? chm i
ppia specie: hoc aut ptra corp? chm in spe
facr ali. Secdo qz illd petm pcessit ex inte
tio ne nocedi chio: hoc aut no. Hec Tho.
Est tn ex alia pre qd aggrauat petm ind
gne coicantiu vtra r sup petm crucifigen
tiu. Primo amplior cognitio qua hz chm
anus de chio: qua no heb ar crucifigetes.
Secdo maior obligat q obligat chm an?
ipi chio cui pmisit fide in baptismo. Ter
tio nobilioz pdicio. qz tuc mortle erat cor
pus chm: nuc aut glosum r imortale. Un
glo. sup psal. lxxiij. Biau? peccat pteptoz
sedetis in celo: qd q crucifit ambulantes
in terra. Pensate frs pefate siqs fide ha
bes sciret se sel chiz crucifitisse: credo ipe
vellet nudis pedibz p mundu ambulado
toro tpe vite sue durissimā pniam agere:
qd g deberet facere hi q tories pmlerit
petm sile: Amb. Qui idigne chm sumit
ide est acti ipm interficiat. Talis em qn
tū in se est iterū chm crucifigit Heb. vi.
Rursum crucifigetes filiu deiz ostētui ha
bites. i. derisoi. Crucifigat ei eū qntū i se
eit q cam sue crucifitiois repetit. r illudat
eiz inhonorat dū silat eū honorare. Pre
terea spēalit petm fornicatoz: ad chm mē
sam accedētis ppatur peto iude pditoris
Hiero. in qda epla. Quid tibi cū femis
q ad altare cū dno fabularz: die sacerdos
die lerice qster iisdē labijs oscularz filiu
virginis qbus oscular? es labia meretr
cis: Iuda osculo filiu hois tradis. Hec
Hiero. Sicut dr Tho. vbi s. Hec pp
tio atredat qntuz ad similitudinē criminis: qz
vterq; cū signo charitatis chm offendit:
no aut qntū ad crimis qntitate. Hec tn si
militudo ppetit etiā alijs petoibz sicut et
fornicatoibz: qz etiā p alia pctā mortalia
agif ptra charitate chm cuius signū est h
facr m: tūto mag? qnto pctā se gūiora. pec
catū tn fornicatiois qntū ad aliqd magis
regdit hoiez ineptū ad pceptioez h? sacri:

in qntum. s. qd hoc petm spūs maxime car
ni subijct. Hec Tho.

Secdo apparet detesta
bilis pdicio h? criminis ex turpissima vilit
pentiōe. qz indigne coicās turpissime vilit
pedit r pēmit chm dnm. Un de qung
indigne coicāte pōt dñs dicere illd qd de
iuda dixit. Verūm man? tradēt? me me
cū est in mēsa. Sicut em iudas chm tra
didit psecutoribz: sic pficiēs vltimēs cor
pus chm indigne tradit illum qntū in se ē
demonibz: cū ponat eū in loco pātī demo
nis subiecto: r in hoc maxie videt eū vilit
pendere. Itē talis magis videt pēnere
dn n q videt crucifigetes. Scitēter enim
chm pumeliā r iniuriā facit quē credit ee
deū. Iudē pō si cogitissent: nūq; dnm glie
crucifitissent: sic dr apls. j. Lox. ij. Un p
dñs sic rogare p indigne coicātibz sicut p
crucifigētibz orant d. Pī igēce eis qz nō
scūt qd faciūt. Itē qua maiorē pumeliā
pōt qz inferre dno suo: qz vt eū accipiat r
in carcerē fetidissimū pnciat: pō est ma
ior iniuria si eū occiderēt r iū maior dolo
esset. Itē indigne coicās chio iniuriā facit
in statu glie sue r qū coram tota curia sua
cōgregata. Greg. Quis fidelū dubiū hie
possit in ipa imolatiois hora ad sacerdot
tis vocē celo sapiri atq; in illo iesu chm
mysterio angeloz chozos adesse: summis
ima sociari: trena celestibz adiūgi. Hec ille

Tertio ex ingratiſſima
pdicione. In hoc qntuz appet nimita in q
tudo. qz vnit diuina maiestas visitare hō
minē in h sacro cū plenitudine charitatis
tū: r miser hō nō timet et pumeliā infer
re quē p posse deberet honorare et gras
agere. Satis ammirari nō possum? in hac
pre bonitate diuinā r pueritate ingratū
dinie hūane. Ad aggrauatoez etiā ingratū
tudinis pnet q in hoc sacro mors dñi fi
guraf: vt s dictū est. Magna pifus ingra
tudo est siqs ei pumeliā inferat quē re
cordat mortuū esse p amore suo. Pz itat
qz qmifabil? r infelicitissimus est q indigne
coicat. Tis pfecto infelicioz esse videtur
oibz ceterz pctoibz: qz ipm sūmū bonū est
ficif ei notū r ex ipa vita mortif: r ex ipso
āridoto ifirmitate icurrit ad mortē Quis
loc? curatiōi qū qd curare debuit hōiem

ordināde receptōis Fo. LXXXII

Interficiat. Coz. xj. Qui nō. 2 bi. idi. iu. sibi mā. 2 bi. Q̄ p̄picōsuz ē indigne cōica re. Huius aut̄ piculi magnitudine exprimit p̄s. in illo plā. Saluū me fac deus 2c. vbi dicit. Fiat mēsa eoz corā ip̄is in laqueū 2c. vsq; ibi. Et cū iustis nō scribant. Ubi ponitur nouē maledictōes veniētes sup̄ male cōicātes. Prima est maledictio illa q̄a vtiōis. iō dicit. Fiat mēsa. s. cōionis: corā ip̄is in laqueū. s. p̄cti q̄ guttur p̄ qd̄ trāsīt eoz/ pus ch̄i a diabolo illa q̄a. j. Coz. xj. Qui tūc mā. pa. vel bi. ca. dñi. indi. re? erit cor. et san. dñi. Et sicut ip̄i deuorāt ch̄im: ita deuorat eos diabolus? 2 deglurit in q̄libet indigna cōmuniōe p̄ gradū guōnis dāna tiōnis. Jō subdit: 2 in retributiōes. s. p̄cti sui. Secūda est maledictio scādalaris Jō subdit: Et in scādalu: q; p̄ malā vitaz mltōz cōicantiū mlti scādalarizant 2 mur/ murāt Ro. xij. Videte ne ponat; offen diculū fratri vel scādalu. Tercia est ma ledictio execratiōis: de q̄ subdit: Obscu/ renf ocl̄ eoz ne vidēat. i. anie sue iniqua/ tēz turpitudine: q; Sap. ij. Execerant eos malicia eoz. Quarta est maledictio incur uatiōis: de q̄ sequit; Et dorsuz eoz sp̄ in/ curua: q; execerato intellectu. Itacū curua/ hō ad terrena p̄ affectū. In cui? p̄sona dicit Miser fact? sum 2 curua? sū 2c. Quinta est maledictio puocatiōis. s. ire dei: de q̄ se quit; Effunde. i. effundis sup̄ eos irā tuā 2 furoz ire tue p̄phēdat eos. i. sicut ip̄i te i/ digne p̄phēdūt: ita tu p̄ irā 2 iusticiā tuā eos p̄phēde. Nā q̄i lamētabit; q̄grit x̄p̄i de talib; di. illd̄ psal. Os petōis 2 os do/ losi sup̄ me aptū est. Et sepe euenit qd̄ ait ps. Adhuc elce eoz erāt in ore ip̄oz 2 ira dei ascēdit sup̄ eos. Jte ps. Effunde iram tuā in gētes q̄ te nō nouerūt. Sexta est maledictio abbreviatiōis. s. vite: de q̄ seq̄t; Fiat habitatio eoz defra. s. p̄ mortē 2 p̄t̄ silentiā: 2 in tabernaculis eoz nō sit q̄iba/ biter: et cām subdit di. Qm̄ quē tu p̄cussit; si p̄secuti sūt 2 s̄f̄ doloze vlnēz meoz addi derūt. De? em̄ ex amore suo ch̄im p̄ nob̄ passiōi tradidit. Juxta illd̄ Esa. li. Pro p̄ter scel? p̄p̄t mei p̄cussit eū: sed male cōi/ cātes hūc p̄sequitur sibi iniuriā faciētes Jō bene dicit de eis: Fiat habitatio eoz de/ serrate. Jō de male cōicantiū dicit apls ad

litterā. j. Co. xj. Jō dicit vos multi in fir mi 2 imbecilles 2 dormiūt mlti. s. p̄ mortē Septima est maledictio multiplicatiōis scz iniquitatis: de q̄ sequit; Appone. s. p̄mis/ siue: iniquitatē sup̄ iniquitatē eoz vt riant de malo in peius. Apoc. vi. Qui in sordib; 2 sordescat adhuc. Octava est maledictio induratiōis. s. cordis: de q̄ sequit; 2 nō in/ tret in iusticiā tuā: lz intrēt in iusticiā suā. Formāt em̄ vbi p̄sciētias q̄les volūt/ s̄ ml̄ lericordia p̄sumētes: 2 nō intrāt in iusticiā dei q̄ est veritat; via quā intrat hō p̄ spū alia bona. Ro. x. Ignorātes iusticiā dei 2 suā volentes statuerē: iusticie dei nō sunt subjeti. Nona est maledictio exclusiōis. s. a p̄sortio electoz et iustoz. De q̄ sequit; Delectat de libro vidētiū 2 cū iustis nō scri bant. i. p̄ aptissima signa male p̄uersatiōis ibi nō esse scripti: exteri? oñdant. Tandem aut̄ sicut b; Datt. xij. Sepabunt angeli malos de medio iustoz. P̄z itaq; q̄ piculosum q̄q; dānabile sit indigne cōica re: qd̄ em̄ detestabili? esse pōt; q̄ p̄ssimo testu sic clement ad nos veniēt talē iniuriā facere. Patēt igit q̄nq; mysteria q̄ de san ctissimo atq; p̄cellētissimo eucharistie sa/ cramento sup̄ fuerūt p̄posita. q̄ sunt p̄fecto tota mētis intentiōe ac feruētī affectiōe a cūctis fidelib; p̄plāda/ vt p̄ hōz p̄sident ratiōne sp̄ magis ac magis rā venerabile sacrm̄ in maiorē habeam? reuerentiā: et cū feruentiori deuotiōe ad ip̄m accedat; vt in virtute tibi illius rāsancti: tamq; di gnissimi (in q̄ ch̄im dñm sub speciez sumi/ mus velamine puenire possim? ad mon/ tē sc̄m̄ dei: vbi ip̄m clare videam? facio ad faciē in p̄petuū cū eo cū omni locūditatis dulcedine regnāturi. Amen.

Sermo de dedicatione ecclesie.

Terribilis ē locus iste. Gen. xvij. de mlt̄ tis locis dici possunt ver/ ba p̄posita. Primo de loco huius terre/ ne habitatiōis. Est enim terra locus no bis terribilis. Nā quicūq; terrā videmus cām habem? reducēde in mēoriā illā terri